

MRR/H/16/2/06/08

Minister Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Wytyczne

**w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na
środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub
regionalnych programów operacyjnych**

(ZATWIERDZAM)

Elżbieta Bieńkowska

Minister Rozwoju Regionalnego

Warszawa, 3 czerwca 2008 r.

SPIS TREŚCI

A. Podstawa prawna i zakres regulacji	3
B. Źródła prawa.....	3
C. Niezgodność prawa polskiego z przepisami dyrektywy OOŚ.....	6
D. Zalecenia związane z nieprawidłową transpozycją dyrektywy OOŚ.....	8
E. Postępowanie OOŚ w świetle obecnie obowiązującego prawa polskiego	15
F. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na gatunki lub siedliska chronione w ramach sieci obszarów NATURA 2000.....	24
G. Postępowanie transgraniczne.....	29
H. Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie.....	31
Załącznik Ia - formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ.....	35
Załącznik Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000	38
Załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ	39

A. Podstawa prawna i zakres regulacji

1. Wytyczne zostały wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹.
2. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (dalej rozporządzenie 1083/2006):²
 - 1) działalność funduszy oraz operacje, które pomagają one sfinansować powinny być spójne z innymi politykami Wspólnoty oraz przestrzegać prawodawstwa Wspólnoty (preambuła – pkt 22);
 - 2) Komisja Europejska oraz państwa członkowskie zapewniają zachowanie spójności pomocy z funduszy z działaniami, politykami i priorytetami Wspólnoty oraz jej komplementarności z innymi wspólnotowymi instrumentami finansowymi (art. 9 ust. 2);
 - 3) cele funduszy osiągane są w ramach zrównoważonego rozwoju oraz propagowania na poziomie Wspólnoty celu, jakim jest ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego określonego w art. 6 Traktatu (art. 17).
3. Celem Wytycznych jest ograniczenie ryzyka błędów w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (dalej: postępowanie OOŚ) mogących skutkować zagrożeniem dla przygotowania lub realizacji projektów współfinansowanych w ramach właściwych Programów Operacyjnych. W szczególności, Wytyczne mają na celu:
 - 1) pomoc dla beneficjentów w zakresie kluczowych elementów postępowania OOŚ i przygotowania dokumentacji środowiskowej wymaganej wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu;
 - 2) zapewnienie jednolitości procedur dla właściwych instytucji w systemie wdrażania Programów Operacyjnych weryfikujących prawidłowość przeprowadzenia postępowania OOŚ dla projektu ubiegającego się o przyznanie dofinansowania;
 - 3) przedstawienie wykładni Ministra Rozwoju Regionalnego odnośnie stosowania przepisów w zakresie postępowania OOŚ celem zapewnienia wskazówek dla jednolitego stosowania prawa przez właściwe organy administracji.

B. Źródła prawa

4. Zgodnie z prawem wspólnotowym oraz krajowym, postępowanie OOŚ stanowi istotny element procesu inwestycyjnego. W szczególności, kwestie te regulują następujące akty prawa wspólnotowego i krajowego:
 - 1) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko³ (dalej: dyrektywa SOOŚ);
 - 2) dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne⁴ (dalej: dyrektywa OOŚ);

¹ Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.

² Dz. Urz. UE L 210 z 31.7.2006

³ Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001

- 3) dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. nr 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁵ (dalej: dyrektywa Siedliskowa);
- 4) dyrektywa Rady nr 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa⁶ (dalej: dyrektywa Ptasia);
- 5) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁷ (dalej: UPoś);
- 6) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁸ (dalej: UoP);
- 7) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁹;
- 8) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁰ (dalej: Prawo budowlane);
- 9) ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne¹¹;
- 10) ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹²;
- 11) ustawa z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym¹³;
- 12) ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹⁴ (dalej: specustawa drogowa);
- 13) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵ (dalej: Kpa);
- 14) rozporządzenie Rady Ministrów dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko¹⁶ (dalej: rozporządzenie OOŚ);
5. Wytyczne uwzględniają stan prawny po wejściu w życie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁷.

Wymogi prawa wspólnotowego w zakresie postępowania OOŚ

6. W związku z finansowaniem przedsięwzięć ze środków pochodzących z budżetu Wspólnoty Europejskiej (WE) i uprawnieniami kontrolnymi Komisji Europejskiej (dalej: KE) w zakresie realizacji projektów należy zapewnić przeprowadzenie postępowania OOŚ uwzględniając zasadę pierwszeństwa prawa wspólnotowego¹⁸ oraz obowiązek prowspólnotowej wykładni przepisów prawa krajowego¹⁹. W szczególności należy zapewnić, że zostały uwzględnione wszystkie elementy OOŚ wymagane przez dyrektywę OOŚ, dyrektywę Siedliskową i dyrektywę Ptasią, zgodnie z wykładnią

⁴ Dz. Urz. UE L 175 z 5.7.1985, z późn. zm.; nowelizacja dyrektywy OOŚ z 26 maja 2003 r. wprowadza postanowienia Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska

⁵ Dz. Urz. UE L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.

⁶ Dz. Urz. UE L 103 z 25.4.1979, z późn. zm.

⁷ Tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150

⁸ Dz. U. Nr 92, poz. 880

⁹ Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.

¹⁰ Tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.

¹¹ Tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.

¹² Tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.

¹³ Tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. Nr 80, poz. 721, z późn. zm.

¹⁵ Tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.

¹⁶ Dz. U. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. Nr 88, poz. 587

¹⁸ Por. orzeczenie TSWE C-106/77 Simmenthal SpA

¹⁹ Por. orzeczenie TSWE C-14/83 von Colson i Kamman

ustaloną przez właściwe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (dalej: TSWE), w szczególności:

- 1) czy została przeprowadzona procedura tzw. „*screeningu*” dla przedsięwzięć wymienionych w Aneksie II dyrektywy OOS przez właściwe organy administracji publicznej;
- 2) czy treść raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej: raport OOS) odpowiada wymogom określonym w art. 5 ust. 3 dyrektywy OOS oraz w jej Aneksie IV, o ile raport OOS był wymagany;
- 3) czy planowane przedsięwzięcie zostało skonsultowane z właściwymi organami administracji publicznej – art. 6 ust. 1 dyrektywy OOS;
- 4) czy konsultacje ze społeczeństwem zostały przeprowadzone zgodnie z art. 6 ust. 2-6 dyrektywy OOS, o ile były one wymagane;
- 5) czy przeprowadzono postępowanie OOS w kontekście transgranicznym, o ile było ono wymagane – art. 7 dyrektywy OOS;
- 6) czy organ wydający decyzję w sprawie przedsięwzięcia wskazał, w jaki sposób uwagi i informacje, o których mowa w ppkt 2-5 zgromadzone w toku postępowania zostały uwzględnione przy wydawaniu tej decyzji, bądź poinformował o braku uwag lub wniosków – art. 8 i 9 dyrektywy OOS;
- 7) czy wskazano, czy przedsięwzięcie może oddziaływać znacząco na gatunki i siedliska chronione w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 i czy w związku z możliwością znaczącego oddziaływania zostało przeprowadzone stosowne postępowanie zgodnie z art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy Siedliskowej.

Zagrożenia wynikające z nieprawidłowego przeprowadzenia postępowania OOS

7. Prawidłowe przeprowadzenie postępowania OOS przez właściwy organ ma na celu zminimalizowanie zagrożeń w realizacji projektu wynikających z możliwości:
 - 1) zaskarżenia decyzji przez strony postępowania i opóźnienia przygotowania przedsięwzięcia;
 - 2) niedoszacowania kosztów, które beneficjent będzie musiał ponieść w związku z wdrażaniem rozwiązań minimalizujących lub kompensujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko;
 - 3) zakwalifikowania niezidentyfikowanego w postępowaniu OOS negatywnego oddziaływania jako szkody w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie²⁰;
 - 4) odrzucenia przez KE wniosku o dofinansowanie dla „dużego” projektu w rozumieniu art. 39 rozporządzenia nr 1083/2006;
 - 5) odmowy przyznania dofinansowania przez właściwą instytucję albo wstrzymania finansowania projektu i obowiązku zwrotu środków.
8. W celu zminimalizowania ryzyk wskazanych w pkt 7 Wytycznych, zaleca się beneficjentom:
 - 1) rzetelne przygotowanie danych wstępnych o planowanym przedsięwzięciu, zgodnie z art. 49 ust. 3 UPOś, które są składane razem z wnioskiem o wydanie decyzji, dla przedsięwzięć, dla których należy stwierdzić obowiązek bądź brak obowiązku sporządzenia raportu OOS w ramach procedury tzw. „*screeningu*” (przedsięwzięcia z grupy II i III);

²⁰ Dz. U. Nr 75, poz. 493

- 2) dla przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu OOŚ jest obligatoryjne (przedsięwzięcia z grupy I), występowanie, w miarę potrzeby²¹, z zapytaniem o zakres raportu w trybie art. 49 ust. 1 UPOś, w szczególności tam, gdzie realizacja przedsięwzięcia może wiązać się ze znaczącym oddziaływaniem na obszary Natura 2000²²;
- 3) w przypadku, gdy raport OOŚ jest wymagany, sporządzenie go w sposób wyczerpujący, zgodnie ze wszystkimi wymogami prawa krajowego i wspólnotowego oraz wytycznymi i innymi dokumentami opracowanymi przez właściwe instytucje krajowe, w oparciu o rzetelne dane, a w przypadku braku takich danych, przeprowadzenie badań mających na celu dostarczenie potrzebnych danych;
- 4) wykorzystywanie wszelkich uprawnień strony jakie przysługują im na podstawie UPOś oraz Kpa w celu zapewnienia odzwierciedlenia wszystkich wymaganych prawem elementów w decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

C. Niezgodność prawa polskiego z przepisami dyrektywy OOŚ

9. Podstawowym zarzutem KE w stosunku do polskiego prawa regulującego ocenę oddziaływania na środowisko jest nieprawidłowe transponowanie pojęcia „development consent” (zezwolenie na inwestycję). Dotychczasowe interpretacja tego pojęcia jako decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która jest niezbędna przed uzyskaniem różnych decyzji „inwestycyjnych”, nie została zaakceptowana.
10. Zgodnie z art. 1 dyrektywy OOŚ za zezwolenie na inwestycję należy uważać „decyzję właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia”. W polskich realiach prawnych takie przesłanki spełnia pozwolenie na budowę.
Jednocześnie KE, opierając się o wypracowane stanowisko TSWE²³, wskazuje na konieczność przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko na możliwie najwcześniejszym etapie. W konsekwencji, wobec faktu, że polski proces inwestycyjny jest wieloetapowy należy, w razie potrzeby, przeprowadzać ww. ocenę na różnych jego etapach w celu zidentyfikowania wszelkich zagrożeń dla środowiska. W związku z powyższym, przez zezwolenie na inwestycję należy rozumieć zbiór niezbędnych decyzji koniecznych do uzyskania w procesie inwestycyjnym (od rozstrzygnięć dotyczących wyboru lokalizacji przedsięwzięcia, po decyzje regulujące szczegółowe kwestie techniczne, w tym środowiskowe warunki realizacji przedsięwzięcia), którego ostatnim etapem jest pozwolenie na budowę (ewentualnie inna z decyzji administracyjnych kończących proces inwestycyjny, jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy prawa nie przewidują możliwości uzyskania pozwolenia na budowę).
11. Niezgodny z postanowieniami zarówno dyrektywy OOŚ, jak i dyrektywy Siedliskowej jest art. 52 ust. 1d UPOś, w myśl którego dla przedsięwzięć polegających na przebudowie drogi oraz dla dróg, dla których została już wydana decyzja o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 46 ust. 4 pkt 8 i 9 UPOś, nie przeprowadza się analizy wariantów w zakresie ich lokalizacji.
12. Zgodnie z art. 46 ust. 4a UPOś wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla niektórych przedsięwzięć następuje także przed dokonaniem zgłoszenia budowy

²¹ Uwaga! W przypadku możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego wniesienie takiego zapytania jest obligatoryjne

²² Obszary wyznaczone na podstawie dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej w celu ochrony siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt

²³ Por. orzeczenia TSWE w sprawach: C-201/02 Delena Wells, C-508/03, C-290/03

lub wykonywania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części. Takie uregulowanie nie jest zgodne z dyrektywą OOS, gdyż zezwolenie na realizację inwestycji musi posiadać formę decyzji administracyjnej²⁴ (w szczególności musi mieć wyraźny charakter – czy udzielono czy odmówiono zezwolenia).

13. Zgodnie z art. 1 dyrektywy OOS "zainteresowana społeczność" oznacza społeczeństwo, które jest lub może być dotknięte skutkami lub ma interes w procedurach podejmowania decyzji dotyczących środowiska; do celów niniejszej definicji, organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska i spełniające wymagania przewidziane w prawie krajowym uważa się za mające interes w tym zakresie.

W ocenie KE art. 33 UPOś jest sformułowany zbyt restrykcyjnie w stosunku do organizacji ekologicznych. Nieuzasadnioną barierą, w porównaniu do pozostałych przedstawicieli zainteresowanej społeczności (którzy mają status stron postępowania w myśl art. 28 Kpa), jest wymóg zgłoszenia chęci uczestniczenia w postępowaniu OOS i równocześnie przedłożenia uwag lub wniosków w terminie 21 dni. Dodatkowo, niezgodne z przepisami wspólnotowymi jest ograniczanie udziału organizacji ekologicznych w postępowaniu OOS poprzez konieczność uzasadnienia udziału miejscem swojego działania.

Powyższa kwestia zostanie uregulowana w aktualnie przygotowywanych przepisach.

14. W ocenie KE pojęcie „informowania” zawarte w art. 6 ust. 2 dyrektywy OOS wymaga od państw członkowskich faktycznego i bezpośredniego przekazania społeczności przedmiotowych informacji. Zgodnie z polskimi przepisami społeczność jest jedynie informowana o umieszczeniu pewnych danych w publicznie dostępnym wykazie. Tymczasem ważne jest by miała ona możliwość bezpośredniego zapoznania się ze stosownymi informacjami, co oznacza, że wpis w publicznie dostępnym wykazie nie jest wystarczający.

15. W obecnym stanie prawnym (art. 37 UPOś) zasadą jest, że na terenach zamkniętych nie przeprowadza się postępowania OOS z udziałem społeczeństwa, natomiast wyjątkiem są przedsięwzięcia realizowane na takich terenach kolejowych, jeżeli informacjom o nich nie przyznano klauzuli tajności.

KE uważa, że w powyższej sytuacji należy odwrócić ciężar dowodu tzn. regułą powinno być przeprowadzanie postępowań OOS z udziałem społeczeństwa, natomiast w przypadkach uzasadnionych celami obrony narodowej lub bezpieczeństwa państwa dopuszczalne jest wyłączenie udziału społecznego.

Powyższa kwestia zostanie uregulowana w aktualnie przygotowywanych przepisach.

16. W ocenie KE treść § 3 ust. 1 pkt 61 rozporządzenia OOS nieprawidłowo transponuje Aneks II pkt 10f w związku z pkt 13 dyrektywy OOS w zakresie w jakim wyłącza z procedury screeningu przedsięwzięcie polegające na przebudowie urządzeń przeciwpowodziowych.

17. Abstrahując od ww. niezgodności prawa unijnego i polskiego, należy dodatkowo odnieść się do nieprawidłowej, w ocenie KE, wykładni przepisów dyrektywy OOS dokonywanej przez organy administracji publicznej, jak również inwestorów, w zakresie stosowania procedury screeningu, której podlegają przedsięwzięcia

²⁴ Por. orzeczenia ETS w sprawach: C-360/87, C-230/00

wymienione w Aneksie II dyrektywy OOŚ. Zastosowane w polskim rozporządzeniu OOŚ progi ilościowe (w odniesieniu do niektórych przedsięwzięć określonych w § 3 tego rozporządzenia) należy traktować jako mające charakter pomocniczy. Ewentualne występowanie znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należy rozważyć każdorazowo i indywidualnie przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów określonych w Aneksie III dyrektywy OOŚ (zostały transponowane do § 4 i § 5 rozporządzenia OOŚ). Progi ilościowe istniejące w obecnie obowiązującym rozporządzeniu OOŚ nie mogą być traktowane jako przesadzające o kwalifikacji przedsięwzięcia do sporządzenia raportu OOŚ.

W celu prawidłowego stosowania dyrektywy OOŚ, do czasu wejścia w życie nowych przepisów, w przypadku planowanych inwestycji, które mają być współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, a które znajdują się poniżej progów określonych w rozporządzeniu OOŚ, należy udowodnić przeprowadzenie procedury screeningu. Oznacza to, że beneficjent powinien wystąpić z wnioskiem o: wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz określenie w postanowieniu o konieczności sporządzenia raportu OOŚ i jego zakresie, bądź o braku takiej konieczności. W uzasadnieniu do ww. postanowienia organ prowadzący postępowanie musi odnieść się do wszystkich kryteriów określonych w § 4 i § 5 rozporządzenia OOŚ (odpowiadają kryteriom z Aneksu III dyrektywy OOŚ).

D. Zalecenia związane z nieprawidłową transpozycją dyrektywy OOŚ

18. W celu zlikwidowania niezgodności pomiędzy polskimi przepisami a wspólnotowym prawem ochrony środowiska przygotowane są przez Ministra Środowiska, w porozumieniu z innymi ministrami, niezbędne zmiany w przepisach dotyczących ochrony środowiska oraz w niektórych innych ustawach (przygotowywany jest projekt nowej ustawy „o uprawnieniach społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i organach administracji w tym zakresie”). Ze względu na wagę problemu przygotowywana nowelizacja będzie potraktowana jako zadanie priorytetowe i w możliwie najkrótszym czasie uchwalona.

19. Niniejsze zaktualizowane Wytyczne mają za zadanie wskazać inwestorom oraz organom administracji publicznej zagrożenia płynące z częściowo nieprawidłowej transpozycji dyrektywy OOŚ. Ponadto, Wytyczne zawierają zalecenia odnośnie postępowań OOŚ, które pozwolą w okresie przejściowym (tj. do czasu wejścia w życie nowych przepisów) w sposób maksymalny wykorzystać istniejące regulacje prawne w ramach szeroko rozumianego procesu inwestycyjnego w celu zapewnienia zgodności z wymaganiami dyrektywy SOOŚ, OOŚ, dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej.

UWAGA! Ze względu na specyfikę projektów realizowanych w formule „projektuj i buduj” zostanie dla nich wypracowane odrębne rozwiązanie w możliwie najkrótszym terminie.

UWAGA! Wobec faktu, że każde przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej musi być zgodne z prawem wspólnotowym, nie można wykluczyć, że pomimo stosowania niniejszych Wytycznych, zostanie wszczęte postępowanie w sprawie nieprawidłowej transpozycji lub stosowania dyrektywy OOŚ przed sądem wspólnotowym bądź krajowym.

20. Nowa regulacja prawna w zakresie postępowania OOŚ nie będzie już zawierała bezwzględnie obowiązującej normy, zgodnie z którą dla tego samego przedsięwzięcia postępowanie OOŚ przeprowadza się jednokrotnie.

21. W celu uwzględnienia oceny oddziaływania na środowisko w ramach wieloetapowego procesu inwestycyjnego (zgodnie z oczekiwaniami KE) zaleca się stosowanie następującego podejścia do czasu wejścia w życie nowych przepisów:

- 1) dla inwestycji liniowych dotyczących autostrad, innych dróg krajowych oraz linii kolejowych, dla których trzeba uzyskać decyzje wymienione w art. 46 ust. 4 pkt 8-10 UPOś należy:
 - a) wystąpić z wnioskiem o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem jednej z decyzji lokalizacyjnych, o których mowa powyżej w zdaniu wstępnym,
 - b) wystąpić z wnioskiem o odpowiednią decyzję lokalizacyjną zgodnie z wariantem określonym w ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w lit. a,
 - c) wstrzymać się z wnioskiem o wydanie pozwolenia (pozwoleń) na budowę do czasu wejścia w życie nowych przepisów (patrz: pkt 18 Wytycznych), które wprowadzą elementy oceny oddziaływania na środowisko do postępowania zmierzającego do wydania pozwolenia na budowę;
- 2) dla pozostałych inwestycji, w przypadku jeżeli na obszarze planowanego przedsięwzięcia:
 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (dalej: mpzp) został uchwalony²⁵:
 - a) należy wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem pozwolenia na budowę na dotychczasowych zasadach (ważne: uwzględnić analizę wariantów lokalizacyjnych),
 - b) gdy z postępowania OOŚ wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez inwestora i jest to wariant zgodny z ustaleniami mpzp, powinna zostać wydana decyzja ustalająca środowiskowe uwarunkowania (art. 56 ust. 1 UPOś), a kolejnym krokiem jest wystąpienie z wnioskiem o pozwolenie na budowę,.

Jeżeli z postępowania OOŚ wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie, który jest niezgodny z ustaleniami mpzp powinna zostać wydana decyzja o odmowie ustalenia środowiskowych uwarunkowań. W takiej sytuacji realizacja przedsięwzięcia w pierwotnie zaproponowanym przez inwestora wariantcie jest niemożliwa.

W przypadku, gdy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z mpzp, ale z postępowania OOŚ (w szczególności uzgodnień właściwych organów) wynika konieczność odstąpienia od realizacji tego przedsięwzięcia w preferowanym przez inwestora wariantcie ze względów środowiskowych, organ administracji prowadzący postępowanie powinien również wydać decyzję o odmowie ustalenia środowiskowych uwarunkowań, z zastrzeżeniem możliwości zastosowania art. 55 UPOś, o ile lepszy środowiskowo wariant jest zgodny z obowiązującym mpzp.

UWAGA! Zgodność planowanego przedsięwzięcia z ustaleniami mpzp, którego uchwalenie zawsze poprzedza procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nie zwalnia organu prowadzącego postępowanie OOŚ z wyczerpującej analizy oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i warunków jego realizacji.

²⁵ W myśl art. 40 ust. 1 pkt 1 UPOś projekty mpzp wymagają przeprowadzenia postępowania OOŚ (tzw. strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zgodna z wymaganiami dyrektywy SOOŚ)

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydawana dla drogi krajowej nie musi być zgodna z ustaleniami mpzp, jeżeli został on uchwalony (art. 56 ust. 1a UPoś) – w takiej sytuacji należy stosować procedurę określoną w ppkt 1.

- mpzp nie został uchwalony:

Zgodnie z art. 56 ust. 9 UPoś, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający decyzje, o których mowa w pkt 42 Wytucznych. W obecnym stanie prawnym nie ma konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (wyjątek: przedsięwzięcie polegające na zalesianiu; patrz: pkt 42 ppkt 1 Wytucznych). Przygotowywane zmiany w przepisach wprowadzą obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach także przed decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (dalej: decyzja o wzizt)²⁶.

Biorąc pod uwagę, że zarówno decyzja o wzizt, jak i decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający pozwolenie na budowę, obie decyzje nie powinny być ze sobą sprzeczne. Wobec faktu, że w ramach postępowania OOŚ organ przeprowadza analizę wariantów przedsięwzięcia (w tym lokalizacyjnych), należy przyjąć, że jego lokalizacja (warunki zabudowy) nie może być przesądzona. W związku z powyższym zaleca się następującą sekwencję czynności:

- a) wystąpienie z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (ważne: uwzględnić analizę wariantów lokalizacyjnych). Jednocześnie stopień szczegółowości przedstawianych właściwemu organowi informacji powinien umożliwić nałożenie na inwestora precyzyjnych wymagań dotyczących ochrony środowiska koniecznych do uwzględnienia w projekcie budowlanym. W związku z tym w raporcie OOŚ inwestor musi możliwie szczegółowo opisać założenia projektowe dla planowanego przedsięwzięcia oraz proponowane środki eliminujące, redukujące lub kompensujące oddziaływania na środowisko, tak, by organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, mógł odnieść się do wszystkich informacji, o których mowa w aneksie IV dyrektywy OOŚ;
- b) wystąpienie z wnioskiem o wydanie decyzji o wzizt po uzyskaniu ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla wariantu wskazanego jako najmniej uciążliwy dla środowiska,
- c) posiadając ostateczne decyzje: o środowiskowych uwarunkowaniach i o wzizt wystąpienie z wnioskiem o pozwolenie na budowę w sytuacji, gdy obie ww. decyzje nie są ze sobą sprzeczne. W sytuacji, gdy inwestor nie będzie w stanie dostarczyć właściwemu organowi informacji, o których mowa w lit. a, ze względu na brak wiedzy o rozwiązaniach projektowych na tym etapie procesu inwestycyjnego, konieczne będzie wstrzymanie się ze włożeniem wniosku o pozwolenie na budowę do czasu wejścia w życie nowych przepisów, które umożliwią mu przeprowadzenie powtórnej oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania zmierzającego do uzyskania pozwolenia na budowę.

W tym miejscu Minister Rozwoju Regionalnego zaleca organom administracji publicznej, właściwym do wydawania decyzji o wzizt, aby, o ile to możliwe,

²⁶ Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla inwestycji celu publicznego jest to decyzja o lokalizacji celu publicznego, a dla pozostałych inwestycji decyzja o warunkach zabudowy.

wydawały powyższe decyzje nie nakładając warunków sprzecznych z ustalonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Beneficjentom zaleca się, aby załączali do wniosku o wydanie decyzji o wzizt, ewentualnie składali do akt sprawy administracyjnej, kopię ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Powyższą ścieżkę postępowania (dotyczącą kolejności wydawanych decyzji o wzizt) należy stosować również w stosunku do dróg publicznych: wojewódzkich, powiatowych i gminnych, realizowanych na podstawie specustawy drogowej, ponieważ przed wydaniem decyzji o lokalizacji takich dróg przepisy UPOś nie przewidują obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

22. Wcześniejsze ustalenie lokalizacji inwestycji (przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) nie może być interpretowane jako dowód „braku alternatywnych rozwiązań” w rozumieniu art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej.

W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których została już wydana decyzja o lokalizacji inwestycji w raporcie OOŚ składanym wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (koniecznej do uzyskania przed pozwoleniem na budowę), zaleca się przedstawiać informacje zawierające:

- 1) szczegółowy opis wariantów analizowanych w toku prac projektowych poprzedzających wystąpienie z wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji,
- 2) szczegółowe omówienie przyczyn, dla których odstąpiono od realizacji wariantów innych niż proponowany do realizacji.

Przypomnieć należy, że w przygotowywanym raporcie OOŚ należy odnieść się do możliwego wpływu przedsięwzięcia na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000. Jeżeli zostanie wykazane w sposób obiektywny, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 to realizacja inwestycji w ustalonej wcześniej lokalizacji będzie możliwa²⁷.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz zostanie zidentyfikowany znaczący wpływ przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, beneficjent powinien przeprowadzić ocenę oddziaływania innych rozsądnych wariantów inwestycji pod kątem ich wpływu na obszar Natura 2000. Przeanalizowane powinny zostać wszystkie możliwe do realizacji warianty (zarówno te, o których mowa w ppkt 1 powyżej, jak i dotychczas nie rozważane), w tym nie ingerujące w obszar Natura 2000. Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000 ma umożliwić wskazanie wariantu najkorzystniejszego dla obszaru Natura 2000, a jej wyniki muszą być przedstawione w raporcie OOŚ.

Uwaga! Jeżeli w toku ww. oceny zidentyfikowane zostanie rozwiązanie lepsze z punktu widzenia ochrony obszarów Natura 2000 niż wariant, dla którego wcześniej wydano decyzję lokalizacyjną – organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach powinien zastosować art. 55 UPOś tj. za zgodą beneficjenta wskazać w decyzji wariant dopuszczony do realizacji (inny niż proponowany przez inwestora) lub, w razie braku zgody beneficjenta, odmówić, w drodze decyzji, określenia środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację

²⁷ W zakresie dokumentowania braku wpływu inwestycji na obszar Natura 2000 zaleca się stosowanie wytycznych *Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6 (3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG*; Dokumenty są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm lub na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska pod adresem: <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/dokumenty/n3/wytyczne.html>

przedsięwzięcia. W takim przypadku beneficjent powinien wystąpić z wnioskiem o zmianę albo uchylenie ostatecznej decyzji lokalizacyjnej w trybie art. 155 Kpa.

W odniesieniu do planowanych inwestycji polegających na przebudowie drogi zaleca się wykonywanie raportu OOS w pełnym zakresie, a więc także z analizą wariantów lokalizacyjnych.

Art. 52 ust. 1d UPoś nie będzie miał swojego odpowiednika w nowych przepisach.

23. W świetle wyjaśnień zawartych w pkt 10 Wytycznych, pozwolenia na budowę wydane przed 28 lipca 2005 r. (tj. datą wejścia w życie nowelizacji UPoś²⁸ wprowadzającej do polskiego systemu prawnego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach) mogą być traktowane jako kończące proces uzyskiwania zezwolenia na inwestycję w rozumieniu dyrektywy OOS. Warunkiem jest, aby wszystkie kluczowe wymogi wynikające z dyrektywy OOS, Ptasiej i Siedliskowej zostały zachowane i właściwie udokumentowane w uzasadnieniu do decyzji lokalizacyjnej, a następnie w uzasadnieniu do pozwolenia na budowę oraz w innych niezbędnych dokumentach (należy stosować przez analogię zalecenia rozdziału E Wytycznych).

UWAGA! Powyższe nie dotyczy pozwoleń na budowę wydawanych w trybie specustawy drogowej w brzmieniu sprzed 28 lipca 2005 r. – ponieważ uproszczona procedura oceny oddziaływania drogi krajowej na środowisko przed pozwoleniem na budowę, jaką przewidywała w tamtym okresie wspomniana ustawa, nie spełniała wymagań dyrektywy OOS.

24. Odnosząc się do zarzutów KE sformułowanych w pkt 14 Wytycznych, zaleca się, podając do publicznej wiadomości²⁹ informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- przedstawienie w sposób wyczerpujący treści wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (a więc m.in. określenie, jakiego planowanego przedsięwzięcia dotyczy, jego lokalizacji itp.),
- podanie informacji, że planowane przedsięwzięcie podlega postępowaniu OOS,
- wskazanie organu właściwego do wydania decyzji kończącej postępowanie OOS,
- wskazanie organu, od którego można uzyskać informacje na temat planowanego przedsięwzięcia,
- wskazanie dokładnego miejsca i 21-dniowego terminu składania uwag i wniosków do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz do raportu OOS wraz ze wskazaniem organu, do którego można je składać,
- przedstawienie informacji o prowadzonym postępowaniu transgranicznym, jeżeli takie jest prowadzone,
- poinformowanie o możliwości (miejscu, terminie) zapoznania się z raportem OOS oraz wszystkimi innymi dokumentami zgromadzonymi w sprawie,
- poinformowanie o charakterze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach tj. że jest ona wiążąca w stosunku do decyzji, o których mowa w pkt 42 Wytycznych.

25. Dla przedsięwzięć z I albo II grupy lub mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 (grupa III), które obecnie mogą być realizowane w oparciu o zgłoszenia

²⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 113, poz. 954

²⁹ Podanie do publicznej wiadomości w rozumieniu art. 3 pkt 19 UPoś oznacza ogłoszenie informacji, w sposób zwyczajowo przyjęty, w siedzibie organu właściwego w sprawie oraz poprzez obwieszczenie w pobliżu miejsca planowanego przedsięwzięcia, a w sytuacji gdy siedziba właściwego organu mieści się na terenie innej gminy niż gmina właściwa miejscowo ze względu na przedmiot ogłoszenia – także przez ogłoszenie w prasie lub w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości lub miejscowościach właściwych ze względu na przedmiot ogłoszenia. Podanie do publicznej wiadomości powinno nastąpić także poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej organu właściwego do wydania decyzji, jeśli organ ten prowadzi taką stronę (art. 32 ust. 3 UPoś).

budowy (wykonywania robót budowlanych/zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części) nowa ustawa wprowadzi obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę.

W związku z omówioną w pkt 12 Wytycznych niezgodnością prawa polskiego z dyrektywą OOS, zaleca się wstrzymanie dokonywania zgłoszeń planowanych inwestycji do czasu wejścia w życie ww. regulacji.

Dla przedsięwzięć, dla których dokonano już zgłoszenia, zaleca się wstrzymanie rozpoczęcia ich realizacji do czasu wejścia w życie nowych przepisów, które umożliwią beneficjentowi wystąpienie z wnioskiem o pozwolenia na budowę.

W przypadku inwestycji już rozpoczętych należy zawiesić prowadzone roboty budowlane i wystąpić z nowym zgłoszeniem budowy, w którym należy poinformować o potrzebie nałożenie obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę w trybie art. 30 ust. 7 Prawa budowlanego.

Ze względu na konieczność sprawnej realizacji przedsięwzięć współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej w warunkach niezgodności prawa polskiego z unijnym, organom administracji architektoniczno-budowlanej zaleca się w opisanych wyżej sytuacjach wyrażanie sprzeciwu i nakładanie obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę w trybie art. 30 ust. 7 Prawa budowlanego. Zgodnie bowiem z pkt 4 tego przepisu, nie budzi większych trudności wykazanie, iż realizacja przedsięwzięcia może spowodować wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich. Możliwe jest zastosowanie również pkt 2 przedmiotowego przepisu, w sytuacji, gdy prawdopodobne jest pogorszenie stanu środowiska.

Opisany powyżej sposób postępowania może być wykorzystany również w przypadku planowanych inwestycji podlegających zgłoszeniu, w sytuacji, gdy zachodzi konieczność szybkiego przystąpienia do wykonywania robót budowlanych i beneficjent nie może poczekać na wejście w życie przygotowywanych zmian w przepisach prawnych.

Pomimo zastrzeżeń określonych w pkt 12 Wytycznych, w przypadku przedsięwzięć podlegających zgłoszeniu, których realizacja została zakończona przed dniem wejścia w życie niniejszych Wytycznych, a których zgłoszenie poprzedziło uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach spełniającej wszystkie wymogi dyrektyw OOS, Ptasiej i Siedliskowej, możliwe jest ubieganie się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Należy jednak podkreślić, że jest to przypadek wyjątkowy, ponieważ istnieje formalna niezgodność instrumentu zgłoszenia z definicją zezwolenia na inwestycję w rozumieniu dyrektywy OOS. W żadnym innym wypadku (tj. gdy przedsięwzięcie jest planowane bądź właśnie realizowane) nie należy wprowadzać do projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej zadań podlegających zgłoszeniu, jeżeli przedsięwzięcia takie znajdują się w załączniku I albo II dyrektywy OOS, bądź mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

W przypadku powyżej opisanego wyjątku, zrealizowanie przedsięwzięcia na podstawie zgłoszenia budowy (po przeprowadzeniu postępowania OOS spełniającego wszystkie wymogi dyrektywy OOS, Ptasiej i Siedliskowej) nie stanowi podstawy do odrzucenia wniosku o dofinansowanie przez właściwe instytucje odpowiedzialne za weryfikację takiego wniosku.

26. W nawiązaniu do opisanej w pkt 13 nieprawidłowej transpozycji pojęcia „zainteresowanej społeczności” zaleca się organom administracji publicznej prowadzącym postępowania OOS dopuszczenie organizacji ekologicznych, które

wyrażą chęć udziału w postępowaniu OOS na jakimkolwiek jego etapie , nawet jeśli nie zgłosiły uwag lub wniosków w terminie 21 dni bądź nie uzasadniły udziału miejscem swojego działania. Odstąpienia od ww. wymogów UPoś jest uzasadnione w świetle zasady pierwszeństwa prawa wspólnotowego oraz obowiązku prowspólnotowej wykładni przepisów prawa krajowego (patrz: pkt 6 Wytycznych), jak również akceptowanej na gruncie orzecznictwa sądów wspólnotowych możliwości wyjątkowego bezpośredniego stosowania norm prawnych dyrektywy, gdy prawo krajowe jest z nią niezgodne. Art. 33 ust. 1a UPoś, jako pozostającego w sprzeczności z wymaganiami dyrektywy OOS, zaleca się nie stosować.

Powyższe podejście przemawia również za potrzebą dopuszczania udziału społeczeństwa w postępowaniu OOS dla przedsięwzięcia zlokalizowanego na terenach zamkniętych, chyba że w konkretnym przypadku wyłączenie takiego udziału zostanie uznane za konieczne, ze względu na cele obrony narodowej.

27. Odnosząc się do zarzutu opisanego w pkt 16 Wytycznych zaleca się, aby procedurą screeningu objąć również planowane prace polegające na przebudowie urządzeń przeciwpowodziowych.
28. W celu prawidłowego stosowania dyrektywy OOS, do czasu wejścia w życie nowych przepisów, w przypadku planowanych inwestycji, które mają być współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, a które znajdują się poniżej progów określonych w rozporządzeniu OOS, należy udowodnić przeprowadzenie procedury screeningu (kwalifikacji do sporządzenia raportu OOS). Oznacza to, że beneficjent powinien wystąpić z wnioskiem o: wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz określenie w postanowieniu o konieczności sporządzenia raportu OOS i jego zakresie, bądź o braku takiej konieczności. W uzasadnieniu do ww. postanowienia organ prowadzący postępowanie musi odnieść się do wszystkich kryteriów określonych w § 4 i § 5 rozporządzenia OOS (odpowiadają kryteriom z Aneksu III dyrektywy OOS).

Pozostałe zalecenia związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

29. Zaleca się beneficjentom umieszczenie we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach opisu przedsięwzięcia, informacji, że wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie przedsięwzięcia ze środków Unii Europejskiej w ramach właściwego Programu Operacyjnego.
30. Ze względu na określone ramy czasowe przeznaczone na przygotowanie i realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, niezwykle istotne jest, by właściwe organy administracji publicznej prowadziły postępowanie OOS wnikliwie i szybko (art. 12 § 1 Kpa).
Załatwienie całej sprawy, jak również poszczególnych czynności administracyjnych, powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki (art. 35 §1 Kpa). W szczególności, bez zbędnej zwłoki właściwy organ powinien wystąpić do wnioskodawcy o uzupełnienie dokumentacji we wskazanym zakresie.
Uwzględniając specyfikę ocen oddziaływania na środowisko można, co do zasady, postępowania OOS zakwalifikować jako sprawy szczególnie skomplikowane, co umożliwi organowi wydłużenie terminu na załatwienie sprawy do dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (art. 35 § 3 Kpa), nie wliczając terminów określonych na uzyskanie stanowisk odpowiednich organów administracji.

31. Zgodnie z wymogami dyrektywy OOS, właściwe organy powinny zwracać szczególną uwagę na jakość uzasadnienia motywów danego rozstrzygnięcia i obowiązek organu odniesienia się do wszelkich aspektów zgromadzonego w sprawie materiału. Sytuacja, w której organy opiniujące konieczność sporządzenia raportu OOS zajmują sprzeczne stanowiska, natomiast organ wydający postanowienie nie odnosi się do tego faktu w uzasadnieniu, lub gdy brakuje w uzasadnieniu do decyzji informacji o sposobie wykorzystania zgłoszonych uwag i wniosków, stanowi naruszenie przepisów postępowania administracyjnego. W uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie należy się odwoływać do zapisów innych dokumentów, czy powoływać na ogólną zgodność z przepisami prawa. Prawidłowa forma decyzji wymaga konkretnych zapisów posługujących się wskaźnikami, parametrami, opisami fizycznych warunków realizacji przedsięwzięcia. Naruszenie powyższych wymogów może stanowić niebezpieczeństwo zakwestionowania wyników postępowania OOS przez inne strony, właściwe instytucje krajowe lub KE i w związku z tym zagrożenia dla realizacji projektu lub obowiązku zwrotu kwot wydatkowanych niezgodnie z prawem.
32. Zaleca się beneficjentom zwracanie szczególnej uwagi na przebieg postępowania administracyjnego i domaganie się, aby w uzasadnieniu podjętej decyzji było zawarte odniesienie do wszystkich uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa, a także ustosunkowanie się do wszystkich stanowisk organów zaangażowanych w postępowaniu. W celu realizacji przez właściwe organy administracji publicznej wskazanych obowiązków, beneficjenci mogą powoływać się na następujące przepisy prawa:
- 1) art. 9 zd. 1 Kpa stanowiący, że organy administracji publicznej są zobowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego;
 - 2) art. 107 § 3 Kpa stanowiący, iż uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, natomiast uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa;
 - 3) art. 56 ust. 7 i 8 UPoś, zgodnie z którymi uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezależnie od wymagań wynikających z przepisów Kpa, powinno zawierać informacje o sposobie wykorzystania uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa oraz informacje dotyczące konieczności wykonania analizy porealizacyjnej.

E. Postępowanie OOS w świetle obecnie obowiązującego prawa polskiego

33. Zapisy rozdziału E Wytucznych należy stosować z uwzględnieniem zaleceń zawartych w rozdziale D Wytucznych.

Podział przedsięwzięć do sporządzenia raportu OOS

34. Zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy OOS, dla przedsięwzięć określonych w jej Aneksie I przeprowadzenie postępowania OOS jest obligatoryjne. Odpowiednikiem przedmiotowego przepisu w prawie polskim jest art. 51 ust. 1 pkt 1 UPoś. Szczegółowa lista przedsięwzięć podlegających z mocy prawa obowiązkowi sporządzenia raportu została określona w § 2 rozporządzenia OOS.

Są to tzw. **przedsięwzięcia z grupy I.**

35. Zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy OOS, w stosunku do przedsięwzięć określonych w jej Aneksie II, należy, za pomocą indywidualnego badania lub kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie określić, czy przedsięwzięcie podlega ocenie oddziaływania na środowisko. UWAGA! W ocenie KE progi mają jedynie charakter pomocniczy, a ewentualne występowanie znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należy rozważyć przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów określonych w Aneksie III dyrektywy OOS (zostały one transponowane do § 4 i § 5 rozporządzenia OOS).

W tym celu właściwy organ administracji publicznej (w procesie *screeningu*) powinien, po zasięgnięciu opinii właściwego organu ochrony środowiska i organu inspekcji sanitarnej, dokonać oceny i w razie konieczności stwierdzić obowiązek sporządzenia raportu OOS wraz z określeniem jego zakresu (tzw. „*scoping*”) (art. 51 ust. 2 UPoś). Szczegółowa lista przedsięwzięć podlegających procedurze *screeningu* została określona w § 3 rozporządzenia OOS.

Są to tzw. **przedsięwzięcia z grupy II.**

36. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadza się również dla **III grupy przedsięwzięć**, do których zaliczone są inwestycje mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, nie będące przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko wymienionymi w rozporządzeniu OOS (art. 46 ust. 1 pkt 2 UPoś), a wymagającymi uzyskania jednej z decyzji określonych w art. 46 ust. 4 UPoś.
37. UWAGA! Chociaż polskie postępowanie administracyjne jakim jest postępowanie OOS obejmuje również procedurę *screeningu* (rozumianą jako kwalifikacja pozytywna bądź negatywna do sporządzenia raportu OOS), należy pamiętać, że w rozumieniu dyrektywy OOS ocena oddziaływania na środowisko ma miejsce jedynie wtedy, gdy sporządzany jest raport OOS, oraz mają miejsce wszystkie kluczowe elementy wynikające z dyrektywy OOS (informowanie społeczeństwa, konsultacje z właściwymi organami, konsultacje społeczne, rozważenie wniosków wynikających z raportu OOS i wymienionych konsultacji).
38. Zakres raportu OOS, który beneficjenci muszą przedstawić organowi, został określony w art. 52 UPoś, który transponuje do ustawodawstwa polskiego wymagania określone w art. 5 ust. 3 oraz Aneksie IV dyrektywy OOS.
39. W celu prawidłowego przeprowadzenia postępowania OOS zaleca się stosowanie instrukcji zawartych w wytycznych wspólnotowych odnoszących się do kwestii *screeningu*, *scopingu* oraz treści raportu OOS³⁰.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

40. Zgodnie z art. 46 ust. 1 UPoś, realizacja planowanego przedsięwzięcia z I, II lub III grupy, jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwaną dalej „**decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach**”. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, które dla tego samego przedsięwzięcia przeprowadza się jednokrotnie (UWAGA! Patrz wyjaśnienia i zalecenia zawarte w pkt 20 i 21 Wytycznych).

³⁰ *Guidance on EIA: Screening, June 2001, Guidance on EIA: Scoping, June 2001, Guidance on EIA: EIS Review, June 2001.* Dokumenty są dostępne pod adresem: <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>

41. Przyjęta w polskim prawie konstrukcja w zakresie postępowania OOS umożliwia inwestorom przeprowadzenie postępowania OOS na dogodnym dla nich etapie przygotowania przedsięwzięcia, jednakże przed uzyskaniem jednej z decyzji wskazanych w pkt 42 Wytycznych. UWAGA! Patrz wyjaśnienia zawarte w pkt 9 i 10 Wytycznych.
42. Beneficjenci są zobowiązani do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem³¹:
- 1) decyzji o warunkach zabudowy dla przedsięwzięcia polegającego na zalesianiu;
 - 2) decyzji: o pozwoleniu na budowę obiektu budowlanego, o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych;
 - 3) koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
 - 4) decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny;
 - 5) pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych;
 - 6) decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych;
 - 7) decyzji: uzgadniającej warunki rekultywacji oraz w sprawie rekultywacji i zagospodarowania – w przypadku planowanego przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony;
 - 8) decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady;
 - 9) decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej;
 - 10) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

Z przyczyn wskazanych w pkt 12 i 25 Wytycznych w dalszej części nie omawiano przepisów odnoszących się do przedsięwzięć podlegających zgłoszeniu.

43. Właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając:
- 1) uzgodnienia właściwych organów;
 - 2) ustalenia zawarte w raporcie OOS albo informacje zawierające dane, o których mowa w art. 49 ust. 3, jeżeli sporządzenie raportu OOS nie jest wymagane;
 - 3) wyniki przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa (jeżeli raport OOS był sporządzany)
 - 4) w przypadku gdy przeprowadzono postępowanie transgraniczne - uwagi i wnioski dotyczące raportu OOS złożone przez Państwo narażone oraz wyniki konsultacji prowadzonych zgodnie z art. 63 UPOś.

Należy przywiązywać dużą wagę do wyczerpującego uzasadnienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (patrz: pkt 31 i 32 Wytycznych).

44. W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwy organ określa:
- 1) rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia;

³¹ Zawarta w pkt 41 Wytycznych lista różni się od katalogu zawartego w art. 46 ust 4 UPOś, gdyż nie uwzględnia decyzji dla tych przedsięwzięć, które nie mogą zostać dofinansowane ze środków pochodzących z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.

- 2) warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich;
- 3) wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym;
- 4) wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- 5) wymogi w zakresie ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko;
- 6) w przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 1 UPoś - stwierdzenie konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach można na wnioskodawcę nałożyć obowiązki:

- 1) dotyczące zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wykonania kompensacji przyrodniczej;
- 2) przedstawienia analizy porealizacyjnej, określając zakres oraz termin jej przedstawienia, w przypadku przedsięwzięć, dla których sporządza się raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Charakterystyka całego przedsięwzięcia stanowi załącznik do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

45. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach powinna zawierać wymagania dotyczące ochrony środowiska, konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym (art. 56 ust. 2 pkt 3 UPoś) - powinny one uwzględniać możliwie najbardziej szczegółowe rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie na środowisko. Ponadto, na bezpośrednie związki pomiędzy decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach a pozwoleniem na budowę wskazują przepisy Prawa budowlanego (patrz: art. 20 ust. 1 pkt 1, art. 35 ust. 1 pkt 1 i art. 38 ust. 1).
46. Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach należy dołączyć do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w pkt 42 Wytucznych – co powinno nastąpić nie później niż przed upływem 4 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna. Jeśli realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – termin ten może zostać **wydłużony o dwa lata**.

Udział społeczeństwa

47. Przepisy UPoś przewidują następujące możliwości udziału w postępowaniu OOS (jeżeli raport OOS był sporządzany):
 - 1) w ramach konsultacji społecznych – każdy, bez względu na swoje cele i miejsce działania, ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa (art. 31 UPoś);
 - 2) jako tzw. zainteresowana społeczność – albo jako strona postępowania w rozumieniu art. 28-29 Kpa albo na prawach strony w odniesieniu do tych organizacji ekologicznych, które złożyły uwagi lub wnioski w ramach konsultacji społecznych oraz które uzasadnią chęć udziału miejscem swojego działania (art. 33 UPoś). UWAGA! Patrz wyjaśnienia zawarte w pkt 26 Wytucznych.

Organy właściwe

48. Organami właściwymi do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są (art. 46a ust. 7 UPoś):

1) **wojewoda** – dla przedsięwzięć:

- należących do **grupy I**, takich jak:

- a) drogi,
 - b) linie kolejowe,
 - c) napowietrzne linie elektroenergetyczne,
 - d) instalacje do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - e) sztuczne zbiorniki wodne.
- oraz dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko realizowanych na:
 - f) terenach zamkniętych³²,
 - g) obszarach morskich.

W przypadku przedsięwzięcia realizowanego w części na terenie zamkniętym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wojewoda dla całego przedsięwzięcia (46a ust. 9 UPoś).

Dla przedsięwzięć liniowych (wymienionych w lit. a-d) oraz dla przedsięwzięcia z grupy I polegającego na przebudowie drogi decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się dla całego przedsięwzięcia realizowanego w granicach jednego województwa (art. 46 ust. 1a i 1b UPoś).

2) **wójt, burmistrz, prezydent miasta** – dla pozostałych przedsięwzięć (także, gdy beneficjentem jest gmina, którą reprezentuje).

Jeżeli przedsięwzięcie wykracza poza obszar jednej gminy, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje organ, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie – w porozumieniu z pozostałymi zainteresowanymi organami (art. 46a ust. 8 UPoś).

Przebieg postępowania w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

49. Postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się **na wniosek** podmiotu podejmującego się realizacji przedsięwzięcia (beneficjenta). Do wniosku należy dołączyć (art. 46a ust. 4 UPoś):

1) poświadczoną przez właściwy organ **kopię mapy ewidencyjnej** obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, wraz z terenem działek sąsiednich.

W przypadku przedsięwzięć wymagających koncesji, o których mowa w pkt 42 ppkt 3 Wytycznych, prowadzonych w granicach przestrzeni niestanowiącej części składowej nieruchomości gruntowej - zamiast ww. mapy, **mapę sytuacyjno-wysokościową** sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie przebiegu granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;

2) dla przedsięwzięć z **tw. grupy I**:

³² Także jeżeli przedsięwzięcie jedynie **w części** jest realizowane na terenie zamkniętym (art. 46a ust. 9 UPoś)

Raport OOŚ - należy złożyć w trzech egzemplarzach oraz w formie elektronicznej.

Zapytanie o zakres raportu

Przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaleca się beneficjentom występowanie, w razie potrzeby, do organu właściwego do wydania decyzji z zapytaniem o określenie zakresu raportu (*ang. scoping*) w trybie art. 49 ust. 1 UPoś, w szczególności w przypadku możliwości znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.

Wystąpienie z zapytaniem o zakres raportu OOŚ dla przedsięwzięć grupy I jest obligatoryjne jeżeli przedsięwzięcie może transgranicznie oddziaływać na środowisko (art. 49 ust. 1a UPoś).

Do zapytania należy dołączyć informacje o planowanym przedsięwzięciu, zawierające w szczególności dane dotyczące (art. 49 ust. 3 UPoś):

- a) rodzaju, skali i usytuowaniu przedsięwzięcia,
- b) powierzchni zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowego sposobu ich wykorzystania i pokrycia szatą roślinną,
- c) rodzaju technologii,
- d) ewentualnych wariantów przedsięwzięcia,
- e) przewidywanej ilości wykorzystywanej wody i innych wykorzystywanych surowców, materiałów, paliw oraz energii,
- f) rozwiązań chroniących środowisko,
- g) rodzajów i przewidywanej ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko,
- h) możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- i) obszarów podlegających ochronie na podstawie UoP znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania na środowisko.

W razie wystąpienia z zapytaniem o zakres raportu, właściwy organ wydaje **postanowienie ustalające zakres raportu**. Na postanowienie przysługuje stronom zażalenie. Postanowienie wydaje się po zasięgnięciu opinii:

- a) marszałka województwa oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- b) ministra właściwego do spraw środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego - w przypadku dróg oraz linii kolejowych,
- c) dyrektora urzędu morskiego - w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Wskazane opinie powinny zostać wydane w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie, natomiast postanowienie ustalające zakres raportu powinno zostać wydane w terminie 30 dni od dnia otrzymania zapytania o jego zakres. Wymienione opinie powinny być sporządzone w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

- 3) dla przedsięwzięć z **tw. grupy II i III**:

Informacje wstępne określone w art. 49 ust. 3 UPoś (jak w ppkt 2 lit. a-i powyżej), złożone w trzech egzemplarzach oraz w formie elektronicznej.

Ww. informacje wstępne są dla organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach podstawą do wydania (w procesie *screeningu*) **postanowienia**:

- a) stwierdzającego obowiązek sporządzenia raportu OOS i określającego jego zakres lub
 - b) stwierdzającego brak obowiązku sporządzenia raportu OOS.
- Na ww. postanowienia przysługuje stronom zażalenie.

Przed wydaniem jednego z ww. postanowień dla projektów z grupy II organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany uzyskać **opinie:**

- a) starosty,
- b) państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
- c) dyrektora urzędu morskiego w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Jeżeli realizacja projektu z grupy II może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zamiast opinii starosty jest zobowiązany uzyskać opinię wojewody lub dyrektora urzędu morskiego (art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. a UPoś).

Przed wydaniem jednego z ww. postanowień dla projektów z grupy III organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany uzyskać **opinie:**

- a) wojewody
- b) dyrektora urzędu morskiego w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Wskazane opinie powinny zostać wydane w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie, natomiast postanowienie o obowiązku lub braku obowiązku sporządzenia raportu OOS powinno zostać wydane w terminie 30 dni od dnia wszczęcia postępowania OOS. Wymienione opinie powinny być sporządzone w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie. UWAGA! Na ocenę prawidłowości wydanej opinii nie może rzutować brak oznaczenia jako „postanowienie” w nagłówku pisma, jeżeli zachowane są wszystkie wymogi, o których mowa w art. 124 § 1 Kpa.

- 4) w przypadku:
 - a) dróg (oprócz dróg krajowych),
 - b) linii kolejowych,
 - c) napowietrznych linii elektroenergetycznych,
 - d) instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - e) sztucznych zbiorników wodnych,z tzw. grupy I oraz przedsięwzięć realizowanych na:
 - f) terenach zamkniętych,
 - g) terenach morskich- **wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**, jeżeli plan ten został uchwalony.

Uzgodnienia z właściwymi organami

50. Organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po uzgodnieniu z właściwymi organami (art. 48 ust. 2 UPoś w zw. z art. 106 Kpa).

Organami uzgadniającymi środowiskowe warunki realizacji przedsięwzięcia są:

- 1) dla przedsięwzięć z tzw. I grupy

- a) marszałek województwa oraz
 - b) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny;
- 2) dla przedsięwzięć drogowych i kolejowych należących do tzw. I grupy
- a) minister właściwy do spraw środowiska oraz
 - b) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny;
- 3) dla przedsięwzięć z tzw. II grupy
- a) starosta oraz
 - b) państwowy powiatowy inspektor sanitarny;
- 4) dla przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony:
- a) będących przedsięwzięciami z I lub II grupy
 - wojewoda, a na obszarach morskich - dyrektor urzędu morskiego, oraz
 - odpowiednio – państwowy wojewódzki inspektor sanitarny (I grupa) lub państwowy powiatowy inspektor sanitarny (II grupa),
 - b) będących przedsięwzięciami należącymi do tzw. III grupy (art. 51 ust. 1 pkt 3 UPoś)
 - wojewoda, a na obszarach morskich - dyrektor urzędu morskiego;
- 5) w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich warunki środowiskowe realizacji przedsięwzięcia są uzgadniane z dyrektorem urzędu morskiego.

Dla niektórych przedsięwzięć z grupy II (wymagających decyzji, o których mowa w pkt 42 ppkt 3-7 Wytycznych) oraz przedsięwzięć z grupy III właściwy organ wydając opinię o braku potrzeby sporządzenia raportu OOS jednocześnie uzgadnia warunki ich realizacji.

Uzgodnień dokonuje się w terminie 60 dni od dnia otrzymania kompletu dokumentów (wniosek o wydanie decyzji środowiskowej, raport OOS albo informacje, o których mowa w art. 49 ust. 3 UPoś (jeśli raport OOS nie był wymagany) oraz wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli został uchwalony).

Uzgodnienie powinno mieć formę postanowienia, na które służy stronie zażalenie (art. 106 § 5 Kpa).

51. Wymogu uzgodnienia lub opiniowania przez organ ochrony środowiska nie stosuje się, jeżeli organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie jest jednocześnie organem uzgadniającym lub opiniującym (art. 383 ust. 1 UPoś).
52. Wydanie decyzji bez uzyskania wymaganych prawem stanowisk innych organów jest przesłanką do:
- a) wniesienia odwołania od decyzji przez strony postępowania;
 - b) stwierdzenia nieważności decyzji na podstawie 156 §1 pkt 7 Kpa w związku z art. 11 UPoś. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczyna się z urzędu lub na żądanie strony.

Dzielenie i łączenie przedsięwzięć w ramach projektu ubiegającego się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej

53. Prawidłowo przeprowadzone postępowanie OOS powinno wykazać **całościowy wpływ przedsięwzięcia na środowisko**. W przypadku przedsięwzięć powiązanych technologicznie niedopuszczalne jest zatem „dzielenie” ich na części i sporządzanie cząstkowych raportów OOS dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia, które znajdują się na obszarze właściwości jednego organu administracji właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
54. W kontekście pkt 53 Wytycznych należy wskazać na postanowienia następujących przepisów prawa polskiego:
- 1) art. 46 ust. 2a UPoś - *„Przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty”;*
 - 2) art. 33 ust. 1 ustawy Prawo budowlane - *„Pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1, dla całego zamierzenia budowlanego.”;*
 - 3) art. 144 ust. 1 UPoś - *„Eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska”;*
 - 4) §4 rozporządzenia OOS - *„Parametry tego samego rodzaju, charakteryzujące skalę przedsięwzięcia i odnoszące się do przedsięwzięć tego samego rodzaju położonych na terenie jednego zakładu lub obiektu, istniejących i planowanych, sumuje się”.*
55. Należy pamiętać, że w toku postępowań OOS dla poszczególnych przedsięwzięć wchodzących w skład projektu ubiegającego się o dofinansowanie ze środków Unii europejskiej, niezbędna jest analiza skumulowanych efektów tych przedsięwzięć, również z innymi istniejącymi i planowanymi przedsięwzięciami, także nie objętymi wnioskiem o dofinansowanie. Właściwy organ administracji publicznej może takie informacje udostępnić inwestorowi w celu dokonania pełnej analizy wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko (patrz też art. 5 ust 4 dyrektywy OOS).

Zmiana albo uchylenie pozwolenia na budowę

56. Możliwość zmiany ostatecznego pozwolenia na budowę została określona w art. 36a Prawa budowlanego. Jeżeli beneficjent zamierza realizować przedsięwzięcie w sposób istotnie odstępujący od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę - wówczas powinien wnioskować o zmianę pozwolenia na budowę w trybie art. 36a Prawa budowlanego.

Jeżeli pierwotne pozwolenie na budowę obarczone było brakami w zakresie postępowania OOS, umożliwi mu to wypełnienie wszystkich wymogów w tym zakresie poprzez uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Przesłanka „istotności odstąpienia” jest pozostawiona uznaniu organu administracji, w granicach określonych w art. 36a ust. 5 Prawa budowlanego. Oznacza to, iż nieistotne odstąpienia nie mogą dotyczyć spraw wymienionych w tym przepisie (jest to katalog zamknięty), przy czym art. 46 ust. 4d UPoś wyłącza z zakresu wyjątków określonych w art. 36a ust. 5 Prawa budowlanego pkt 2 i 5. Do postępowania w sprawie zmiany pozwolenia na budowę stosuje się odpowiednio przepisy art. 32-35 Prawa budowlanego.

Powyższe dotyczy legalnie dokonywanych istotnych odstępstw. Samowolne dokonywanie odstępstw w trakcie budowy, bez zmiany pozwolenia na budowę, skutkuje wszczęciem procedury określonej w art. 51 Prawa budowlanego.

Jeżeli w projekcie budowlanym mają zostać wprowadzone jedynie zmiany nieistotne, wówczas organ nie będzie miał podstaw do wydania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, a co za tym idzie, nie będzie możliwości uzupełnienia wymogów wspólnotowych dotyczących postępowania OOS. W takiej sytuacji jedyną możliwością jest uzyskanie nowego pozwolenia na budowę, a więc również powtórzenie postępowania OOS (patrz: wyjaśnienia w pkt 57 Wytucznych).

57. W pozostałych przypadkach, w których niezbędne będzie uzupełnienie wymogów postępowania OOS, beneficjent powinien złożyć **wniosek o uchylenie** wcześniejszego pozwolenia na budowę w trybie art. 155 Kpa, w związku z interesem wnioskodawcy, uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, a następnie nowe pozwolenie na budowę, które będzie uwzględniało wymogi wynikające z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Natomiast jeżeli beneficjent nie uzyskał jeszcze pozwolenia na budowę, a istnieje konieczność uzupełnienia wymogów postępowania OOS, właściwy organ administracji może, za zgodą beneficjenta, uchylić lub zmienić decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 155 Kpa). Do zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stosuje się odpowiednio przepisy o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 56a UPoś).

F. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na gatunki lub siedliska chronione w ramach sieci obszarów NATURA 2000

Zakres listy obszarów Natura 2000

58. Wyznaczenie specjalnych obszarów ochrony siedlisk (dalej: obszary siedliskowe) następuje, w uzgodnieniu z KE, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. W pierwszej kolejności Państwo Członkowskie przekazuje KE listę projektowanych obszarów siedliskowych, które następnie podlegają zatwierdzeniu (w formie decyzji) przez KE³³ i wyznaczeniu w drodze rozporządzenia
59. Natomiast obszary specjalnej ochrony ptaków (dalej: obszary ptasie) wyznaczone są w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, a następnie ich lista jest przekazywana do KE. Obszary ptasie zostały wyznaczone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000³⁴. Nowelizacja przedmiotowego rozporządzenia z dnia 5 września 2007 r.³⁵ istotnie rozszerzyła listę obszarów ptasich z 72 do 124 obszarów.
60. Zarówno dotychczasową propozycję obszarów siedliskowych, jak i listę wyznaczonych już obszarów ptasich – KE uznała za niewystarczającą. Wobec powyższego trwają obecnie pilne prace nad uzupełnieniem sieci Natura 2000 w Polsce.
61. W odniesieniu do przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, po negocjacjach z KE, Polska umieściła w każdym z Programów Operacyjnych na lata 2007-2013 następującą klauzulę:

³³ Do chwili obecnej, KE zatwierdziła projektowane obszary siedliskowe przekazane przez Polskę w 2004 r. i w styczniu 2006 r. (Decyzja KE z 13.11.2007 r. oraz Decyzja KE z 25.01.2008 r.). Po zatwierdzeniu, obszary te uzyskały status obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (patrz też przyp. 39)

³⁴ Dz. U. Nr 229, poz. 2313, z późn. zm.

³⁵ Dz. U. Nr 179, poz. 1275

„Projekty współfinansowane w ramach programu operacyjnego będą w pełni zgodne z postanowieniami dyrektywy OOS, siedliskowej i ptasiej. W fazie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria kwalifikacyjne celem zagwarantowania, że projekty spełniają wymagania nakreślone przez powyżej wymienione dyrektywy. Współfinansowanie projektów, które negatywnie oddziałują na potencjalne obszary Natura 2000 (tzn. te obszary, które w opinii Komisji Europejskiej powinny zostać wyznaczone do 1 maja 2004 roku, ale nie zostały wyznaczone przez Polskę), nie będzie dozwolone.”

62. Obszary z tzw. *shadow list*³⁶, zgodnie z przyjętym przez KE stanowiskiem, potwierdzonym orzeczeniami TSWE, są objęte ochroną zgodnie z tzw. „zasadą ostrożności” (*precautionary principle*) wynikającą z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską³⁷. W związku z tym należy przyjąć, że w odniesieniu do obszarów ptasich i siedliskowych z *shadow list* konieczne byłoby przeprowadzenie oceny równorzędnej do tej, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej³⁸, jednakże niedozwolone jest stosowanie procedury przewidzianej w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej (jego odpowiednikiem jest art. 34 UoP). Oznacza to, że nie można wydać zgody na realizację inwestycji, która będzie miała znaczący negatywny wpływ na potencjalny obszar Natura 2000 (znajdujący się na *shadow list*).

UWAGA. Należy podkreślić, że powyższa uwaga odnosi się również do projektowanych obszarów siedliskowych przekazanych przez Polskę do KE, a jeszcze przez nią nie zatwierdzonych. Dotyczy to zatem wszystkich projektowanych obszarów siedliskowych przekazanych do KE w 2007 r. (i planowanych do przekazania w 2008 r.), nie posiadających jeszcze statusu Obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty³⁹.

Postępowanie w zakresie oceny wpływu przedsięwzięcia na obszar sieci Natura 2000

63. Zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (art. 33 ust. 1 UoP). Przepis ten odnosi się do wszystkich obszarów wyznaczonych oraz projektowanych. UoP przewiduje w art. 34 możliwość realizacji, pod pewnymi warunkami, przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 (UWAGA – patrz: zastrzeżenie w pkt 61 Wytucznych).
64. Elementem oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko może być wynikająca z art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej ocena, czy dane przedsięwzięcie może mieć wpływ na obszary Natura 2000. W przeważającej większości przypadków, dokonanie takiej oceny jest elementem ogólnego postępowania OOS (art. 46 ust. 1 pkt 1 UPoś). W niektórych jednakże przypadkach, tam gdzie ocena wpływu na obszar Natura 2000 nie jest objęta postępowaniem OOS (przedsięwzięcie nie należy ani do grupy I, ani do grupy II), a przedsięwzięcie może negatywnie wpływać na ten obszar (należy do

³⁶ Aktualne informacje o potencjalnych obszarach Natura 2000 są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska pod adresem: <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/>

³⁷ Por. orzeczenia TSWE w sprawach: C-178/84 Reinheitsgebot, C-127/02 Waddenvereniging i Vogelbeschermingsvereniging, C-6/04 KE v. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, oraz C-239/04 Castro Verde

³⁸ Por. orzeczenia TSWE w sprawach: C-355/90 Santoña Marshes, C-371/98 First Corporate Shipping, C-374/98 Basses Corbieres

³⁹ Informacje o statusie projektowanych obszarów siedliskowych znajdują się na stronach Ministerstwa Środowiska pod adresem: <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/dokumenty/lista.html>

grupy III), wymagane jest przeprowadzenie oceny wpływu na obszar Natura 2000 (art. 46 ust. 1 pkt 2 UPoś).

65. Planowane przedsięwzięcie, które może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, podlega postępowaniu OOS w trybie określonym w UPoś i wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dotyczy to przedsięwzięć:

- 1) mogących znacząco oddziaływać na środowisko należących do **grupy I** lub **grupy II**, (określonych w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2 UPoś);
- 2) wszystkich innych przedsięwzięć, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszarów Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, jeśli ich realizacja może znacząco oddziaływać na ten obszar - tzw. **grupa III** (art. 51 ust. 1 pkt 3 UPoś).

66. W ramach oceny oddziaływania na obszary Natura 2000:

- 1) w przypadku przedsięwzięć z I grupy lub II grupy, dla których stwierdzono obowiązek sporządzenia raportu OOS elementy raportu określone w art. 52 ust. 1 pkt 4-7 UPoś powinny uwzględniać przewidywane oddziaływanie wszystkich możliwych do realizacji wariantów w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Jeśli w raporcie OOS takich informacji nie będzie, organ prowadzący postępowanie OOS, powinien wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia raportu OOS o informacje dotyczące oddziaływania na obszar Natura 2000;

- 2) w przypadku przedsięwzięć z tzw. III grupy, jeżeli organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w pkt 42 Wytycznych, stwierdzi, że planowane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie jest ono bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony, wyda (po zasięgnięciu opinii wojewody, a na obszarach morskich – dyrektora urzędu morskiego) postanowienie o zawieszeniu tego postępowania do czasu uzyskania przez beneficjenta decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 46b ust. 1 UPoś).

W takim przypadku zakres raportu OOS powinien być ograniczony do określenia oddziaływania przedsięwzięcia w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (art. 51 ust. 2a UPoś).

Jednocześnie należy podkreślić, że przepisy UPoś umożliwiają inwestorowi złożenie, przed wystąpieniem z wnioskiem o wydanie decyzji, o których mowa w pkt 42 Wytycznych, wniosku o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia z III grupy (art. 46b ust. 3 UPoś).

Pierwszoplanowym celem oceny określonej w ppkt 1 i 2 powinno być poszukiwanie wariantu przedsięwzięcia, który nie wpływa negatywnie na obszar Natura 2000.

UWAGA! Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 powinna uwzględniać także analizę skumulowanych efektów tej inwestycji z innymi istniejącymi i planowanymi przedsięwzięciami, które mogą mieć znaczenie dla celu ochrony danego obszaru Natura 2000 (patrz też wyjaśnienia zawarte w pkt 55 Wytycznych).

67. Ocena powinna uwzględniać wszelkie elementy przyczyniające się do integralności obszaru Natura 2000 i ogólnej spójności sieci Natura 2000, w tym:

- 1) powiązania strukturalne i uwarunkowania funkcjonalne siedlisk i gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000;
- 2) wielkość i zasięg występowania siedlisk i populacji gatunków;
- 3) rolę obszaru względem regionu biogeograficznego i spójności sieci Natura 2000.

Pojęcie integralności odnosi się do obszaru Natura 2000. Definiowane jest jako spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone

trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla których zaprojektowano lub wyznaczono danych obszar Natura 2000. W ocenie integralności uwzględnia się poszczególne siedliska i gatunki będące przedmiotem ochrony w danym obszarze, ocenę stanu ich zachowania wynikającą z krajowego monitoringu przyrodniczego, podatność na zagrożenia, powierzchnię siedliska lub liczebność populacji gatunku, uwarunkowania środowiska np. stosunki wodne i wymogi funkcjonalne np. ciągłość przestrzeni, dostępność miejsc niezbędnych do realizacji określonych funkcji życiowych (np. miejsca żerowania, rozrodu).

Pojęcie spójności odnosi się do sieci obszarów Natura 2000, w tym także do korytarzy ekologicznych warunkujących ciągłość przestrzenną tego systemu. Definiowane jest jako kompletność zasobów przyrodniczych w sieci i zachowanie powiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi elementami sieci, czyli obszarami Natura 2000, na poziomie regionu biogeograficznego w danym kraju, gwarantujących utrzymanie we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków. W ocenie spójności uwzględnia się: kryteria reprezentatywności i liczebności, występowanie względem zasięgu, fragmentację przestrzeni, ocenę właściwego stanu ochrony na podstawie krajowego monitoringu przyrodniczego.

68. Należy podkreślić, że potencjalny bezpośredni lub pośredni wpływ realizacji przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 nie dotyczy wyłącznie tych zamierzeń inwestycyjnych, które znajdują się w granicach obszaru Natura 2000, ale również znajdujących się poza tym obszarem, ale mogących na niego oddziaływać.

69. Jeżeli na terenie, na którym realizowane jest przedsięwzięcie, dla którego została wydana jedna z decyzji, o których mowa w pkt 42 Wytocznych, został wyznaczony rozporządzeniem obszar Natura 2000 (lub zgłoszony do KE jako projektowany obszar siedliskowy), beneficjent powinien złożyć, w terminie 6 miesięcy od dnia wyznaczenia tego obszaru, wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 46 ust. 4f UPoś).

Zgodnie z zasadą przezorności przepis art. 46 ust. 4f należy interpretować rozszerzająco i stosować również w przypadku przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, ale są realizowane poza jego granicami.

Jeżeli na podstawie przeprowadzonego postępowania OOS, stwierdzony zostanie w sposób obiektywny brak znaczącego negatywnego wpływu realizowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, przedsięwzięcie może być dalej realizowane.

Jeżeli w toku ww. postępowania zostanie jednak wykazany znaczący negatywny wpływ przedsięwzięcia na wyznaczony rozporządzeniem ptasi obszar Natura 2000 lub zatwierdzony przez KE obszar siedliskowy przedsięwzięcie może być realizowane jedynie przy spełnieniu przesłanek, o których mowa w pkt 70 albo 71 Wytocznych.

Natomiast w przypadku stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu na projektowany obszar siedliskowy Natura 2000, jeszcze nie zatwierdzony przez KE, przedsięwzięcie może być dalej realizowane dopiero po zatwierdzeniu takiego obszaru przez KE i spełnieniu przesłanek, o których mowa w pkt 70 albo 71 Wytocznych.

Zaleca się nie stosowanie przepisu art. 52 ust. 1 d UPoś, jako niezgodnego z wymaganiami dyrektywy Siedliskowej (patrz: pkt 22 Wytocznych).

70. W przypadku przedsięwzięcia, które może mieć znaczący negatywny wpływ na obszar Natura 2000 jego realizacja może mieć miejsce tylko w sytuacji spełnienia łącznie następujących przesłanek (art. 34 ust. 1 w zw. z art. 35a UoP):

- 1) dla przedsięwzięcia nie ma rozwiązań alternatywnych;
- 2) za realizacją przedsięwzięcia przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym;
- 3) zapewnione zostało wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Pomimo, iż powyższe warunki muszą być spełnione łącznie, należy podkreślić, że „brak rozwiązań alternatywnych” ma kluczowe znaczenie dla zastosowania pozostałych przesłanek określonych w art. 34 ust. 1 UoP.

71. W przypadku przedsięwzięcia, które może mieć znaczący negatywny wpływ na siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym⁴⁰, realizacja przedsięwzięcia może mieć miejsce jeżeli zostały spełnione łącznie przesłanki, o których mowa w pkt 70 ppkt 1 i 3 Wytycznych oraz wyłącznie w celu (art. 34 ust. 2 UoP):

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii KE. W tym przypadku właściwy organ zwraca się do ministra właściwego do spraw środowiska o wystąpienie z wnioskiem do KE o wydanie przedmiotowej opinii, którą należy traktować jako wiążącą⁴¹.

72. Właściwy organ wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zobowiązuje wnioskodawcę do wykonania kompensacji przyrodniczej ustalając jej zakres, miejsce, termin i sposób wykonania (nadzór nad jej realizacją wykonuje wojewoda). Koszty wykonania kompensacji ponosi wnioskodawca (beneficjent). Informacja o określonej w decyzji środowiskowej kompensacji jest przekazywana KE przez ministra właściwego do spraw środowiska każdorazowo, a więc także w sytuacji opisanej w pkt 71 Wytycznych.

73. W kontekście oddziaływania na obszary Natura 2000, środki kompensacyjne, określa się jedynie, gdy stwierdza się znacząco negatywne oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 – wynikają one wówczas z art. 34 UoP, który transponuje do polskiego prawa art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej. Jednakże kompensacja przyrodnicza może zostać nałożona także na podstawie art. 56 ust. 4 pkt 1 UPoś – dotyczy to przypadków, gdy przedsięwzięcie oddziałuje negatywnie na inne elementy środowiska przyrodniczego. Dlatego też należy zawsze w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wyraźnie wyjaśnić podstawę prawną i powody nałożenia obowiązku wykonania działań kompensacyjnych.

⁴⁰ Siedliska i gatunki o znaczeniu priorytetowym z punktu widzenia prawa wspólnotowego są określone w Aneksie I i II do dyrektywy Siedliskowej (zaznaczone gwiazdką) transponowanym do polskiego porządku prawnego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94, poz. 795)

⁴¹ Rozstrzygnięcie zawarte w decyzji środowiskowej będzie uzależnione od treści tej opinii

74. W celu dokonywania prawidłowej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 zaleca się wykorzystywanie wyjaśnień zawartych w odpowiednich wytycznych wspólnotowych.⁴²
75. Jeżeli działania na obszarze Natura 2000 (wyznaczonym, projektowanym lub potencjalnym - z *shadow list*), mogące **znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000**, zostały podjęte bez przeprowadzenia postępowania OOŚ – wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków (co wynika z przesłanek art. 37 UoP).

Ustalenie granic obszarów Natura 2000

76. W związku z brakiem ostatecznej listy obszarów Natura 2000 istotnym problemem przy przeprowadzaniu procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na te obszary może być brak dokładnych opisów granic według działek ewidencyjnych tych obszarów, w wyniku czego gminy nie są w stanie nanieść granic obszarów Natura 2000 do dokumentów planistycznych (m.in. do mpzp).
77. Do czasu opracowania planów ochrony obszarów Natura 2000, w których znajdują się szczegółowe opisy granic, w przypadku wątpliwości związanych z przebiegiem granicy obszaru Natura 2000 oraz dokładnym ustaleniem wpływu inwestycji na ten obszar, beneficjent bądź potencjalny beneficjent powinien zwrócić się o wyjaśnienie do wojewody, który na podstawie posiadanych informacji pomoże ustalić, czy inwestycja będzie mogła znacząco oddziaływać na gatunki i siedliska chronione na obszarze Natura 2000 (z zastrzeżeniem uwagi w pkt 68 Wytycznych). Służby wojewody powinny być w posiadaniu materiałów w większych skalach, różnego rodzaju inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych oraz innych dokumentacji, które razem z obecnymi opracowaniami kartograficznymi przekazanymi do KE i posiadaną wiedzą oraz wynikami postępowania w sprawie OOŚ pozwolą ustalić, czy dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na stan obszaru Natura 2000 i/lub sieci Natura 2000.
78. Dla przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I, lokalizowanych na obszarach podlegających ochronie na podstawie UoP oraz na terenie ich otulin, jednym z elementów raportu OOŚ są mapy w skali 1:10000 lub większej (art. 52 ust. 1 pkt 10a lit. a tiret pierwsze UPOś). Jednakże, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska i niektórych innych ustaw, do czasu ustanowienia w trybie UoP planu ochrony dla obszaru Natura 2000, do raportu OOŚ należy dołączyć ww. mapy w skali, w jakiej są one dostępne.

G. Postępowanie transgraniczne

79. W przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytoria

⁴² Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6 (3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG; Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia artykułu 6 dyrektywy „siedliskowej” 92/43/EWG; Wytyczne z 2007 r. dotyczące art. 6. 4 Dyrektywy Siedliskowej dotyczące pojęć: rozwiązania alternatywne, konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, działania kompensacyjne, ogólna spójność, opinia komisji. Dokumenty są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm lub na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska pod adresem: <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/dokumenty/n3/wytyczne.html>

państw sąsiednich na skutek realizacji planowanego przedsięwzięcia, należy przeprowadzić **postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko** (art. 58 ust. 1 UPoś). Prowadzi je organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Procedura ta jest określona w art. 58-69 UPoś.

80. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie powinno mieć miejsca przed zakończeniem postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 64 ust. 2 UPoś).

81. Istotnym wstępnym elementem postępowania transgranicznego jest postanowienie organu o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, w którym ustala się zakres dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia tego postępowania oraz obowiązek sporządzenia tej dokumentacji, przez wnioskodawcę, w języku państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie. Na postanowienie to przysługuje zażalenie (art. 60 ust 2 UPoś).

82. W toku postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym należy zapewnić możliwość udziału w postępowaniu właściwych organów oraz społeczeństwa państwa narażonego.

W toku postępowania prowadzone są również konsultacje z państwem, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie; konsultacje te dotyczą środków eliminowania lub ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 63 UPoś).

83. Uwagi i wnioski dotyczące informacji zawierających dane, o których mowa w art. 49 ust. 3 UPoś, złożone przez państwo narażone, rozpatruje się przy wydawaniu postanowienia w sprawie ustalenia zakresu raportu OOS (art. 64 ust. 1 UPoś).

Zgodnie z art. 52 ust. 4a UPoś, w razie stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, wszystkie informacje przedstawiane w raporcie OOS, powinny uwzględniać określenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

84. Organ, wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, musi rozpatrzyć uwagi i wnioski dotyczące raportu OOS złożone przez państwo narażone oraz wyniki konsultacji prowadzonych z tym państwem. W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach powinny być określone odpowiednie warunki w tym zakresie wraz z ich uzasadnieniem. W przypadku, gdy państwo narażone nie potwierdziło chęci udziału w postępowaniu – należy informację o tym przedstawić w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

85. Zgodnie z art. 65 UPoś, po wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, minister właściwy do spraw środowiska przekazuje ją państwu uczestniczącemu w postępowaniu OOS wraz z decyzją, o której mowa w art. 46 ust. 4 UPoś.

86. Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się również w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 UPoś.

H. Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie

87. Beneficjenci są zobowiązani do dołączenia do wniosku o dofinansowanie dla projektu wymagającego przeprowadzenia postępowania OOŚ⁴³ (załącznik Ia oraz Ib Wytycznych) wymaganej dokumentacji z postępowania OOŚ. Dokumenty powinny być przekazywane w postaci kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania danej jednostki organizacyjnej.
88. W przypadku, gdy projekt o charakterze infrastrukturalnym nie został wymieniony w Aneksie I albo II dyrektywy OOŚ (tj. uznano go za przedsięwzięcie nie mogące znacząco oddziaływać na środowisko), bądź nie wpływa znacząco na obszar Natura 2000, załącznik Ia należy wypełnić w ograniczonym zakresie (patrz: pkt 25 Instrukcji). W takiej sytuacji konieczne będzie także wypełnienie załącznika Ib.
89. Gdy przedmiotem projektu ubiegającego się o dofinansowanie jest inwestycja o charakterze nieinfrastrukturalnym (np. zakup sprzętu, urządzeń, taboru) albo tzw. projekt „miękki” (np. szkolenia, kampania edukacyjna), załącznik Ia również należy wypełnić w ograniczonym zakresie (patrz: pkt 26 Instrukcji), jednakże wypełnienie załącznika Ib nie będzie w tym wypadku konieczne.
90. Dokumentacja OOŚ powinna zostać przekazana wraz z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach i obejmuje:

1) streszczenie w języku niespecjalistycznym

Beneficjenci są zobowiązani dostarczyć streszczenie w języku niespecjalistycznym (nietechnicznym) informacji zawartych w raporcie OOŚ. Streszczenie stanowi jeden z obowiązkowych elementów raportu OOŚ (art. 52 ust. 1 pkt 14 UPOś).

Wymagane jest streszczenie będące częścią materiału dowodowego w postępowaniu OOŚ, tzn. takie, które podlegało konsultacjom społecznym i które jest elementem raportu OOŚ dołączonego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W żadnym wypadku nie może to być streszczenie opracowane we własnym zakresie przez beneficjenta, które nie podlegało ocenie organów administracji i konsultacjom społecznym.

Zalecane jest, aby takie streszczenie obejmowało streszczenie informacji zawartych w każdym rozdziale raportu OOŚ.

W przypadku, gdy uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub streszczenie raportu OOŚ w języku niespecjalistycznym budzą wątpliwości odnośnie rzeczywistego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwe instytucje weryfikujące dokumentację środowiskową powinny występować do beneficjenta o dostarczenie całego raportu OOŚ.

W ramach poszczególnych programów operacyjnych właściwe instytucje mogą od razu nałożyć na beneficjentów obowiązek dostarczania całego raportu OOŚ zamiast jego streszczenia w języku niespecjalistycznym.

2) wyniki konsultacji z właściwymi organami administracji publicznej

⁴³ Należącego do I, II lub III grupy

- a) stanowiska właściwych organów w przedmiocie uzgodnienia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia (w tym w zakresie dotyczącym obszarów Natura 2000) – dotyczy wszystkich przedsięwzięć

W zależności od kategorii przedsięwzięcia, należy dołączyć stanowiska organów w przedmiocie uzgodnienia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia wskazanych w pkt 50 Wytycznych, które powinno mieć formę postanowienia.

- b) postanowienie w przedmiocie obowiązku sporządzenia raportu OOS (i ustalenia jego zakresu) lub braku takiego obowiązku, wraz z opiniami właściwych organów - dotyczy przedsięwzięć z grupy II oraz grupy III

Należy załączyć postanowienie oraz opinie właściwych organów, o których mowa w pkt 49 ppkt 3 Wytycznych.

W przypadku wydania przez właściwy organ postanowienia o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS, niezwykle istotne jest, by zawierało ono odpowiednie uzasadnienie, które w szczególności wskazywać będzie, że przy uwzględnieniu kryteriów określonych w § 4 i § 5 rozporządzenia OOS (uwzględniających wymogi określone w Aneksie III do dyrektywy OOS), cechy przedsięwzięcia takie jak:

- rodzaj i charakterystyka,
- usytuowanie,
- rodzaj i skala możliwego oddziaływania na środowisko,

nie wskazują na występowanie znaczącego oddziaływania na środowisko..

Jeżeli rozstrzygnięcie zawarte w postanowieniu o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS było sprzeczne z opinią wyrażoną przez jeden z organów opiniujących (lub oba organy), a w szczególności gdyby organy te zalecały sporządzenie raportu OOS, a organ prowadzący postępowanie mimo to nie nałożył na wnioskodawcę obowiązku w tym zakresie, uzasadnienie postanowienia musi zawierać wyraźne i jeszcze bardziej przekonujące argumenty, niż gdyby organ podzielił stanowisko organów opiniujących.

- c) w przypadku zapytania o zakres raportu (dot. przedsięwzięć z I grupy) – postanowienie wraz z opiniami właściwych organów – patrz pkt 49 ppkt 2 Wytycznych;

3) Wyniki konsultacji społecznych

Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 i 2 UPOś, przewidziane są następujące formy udziału społeczeństwa:

- a) składanie uwag i wniosków (w terminie 21 dni i w miejscu wskazanym przez organ prowadzący postępowanie OOS) – w każdym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa,
- b) przeprowadzenie rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa – fakultatywnie.

Wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa powinny zostać przedstawione w uzasadnieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 56 ust. 8 UPOś). Właściwie sformułowane uzasadnienie powinno zawierać następujące informacje⁴⁴:

⁴⁴ Jeżeli informacje o udziale społeczeństwa są w sposób niewystarczający odzwierciedlone w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwa instytucja przyznająca dofinansowanie na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej może wezwać beneficjenta do złożenia

- kiedy i w jaki sposób podano do publicznej wiadomości (patrz: przypis 29) informacje o których mowa w pkt 24 Wytycznych,
- czy istniała możliwość zapoznania się z ww. dokumentacją w siedzibie organu prowadzącego postępowanie (należy podać jego nazwę oraz adres) bądź w inny sposób (np. za pośrednictwem strony internetowej),
- jaki był okres przewidziany na składanie uwag i wniosków, z podaniem daty początkowej i końcowej (UPoś przewiduje 21-dniowy termin),
- czy wpłynęły w przewidzianym terminie uwagi i wnioski. Jeżeli wpłynęły, należy wszystkie dokładnie wymienić (można w grupach, gdy większa ilość wniosków dotyczyła jednego zagadnienia); jeżeli żadne uwagi nie zostały zgłoszone, to należy wskazać na ten fakt,
- w jaki sposób organ rozpatrzył zgłoszone uwagi i wnioski tj. które z nich uwzględnił i w jakim zakresie, a których nie uwzględnił i dlaczego. Każdy rodzaj rozstrzygnięcia dotyczącego uwag i wniosków należy umotywić.

W przypadku, gdy przeprowadzono rozprawę administracyjną otwartą dla społeczeństwa, jej przebieg powinien być udokumentowany w formie protokołu z rozprawy. W celu ograniczenia potencjalnych konfliktów społecznych, zaleca się właściwym organom przeprowadzenie rozprawy administracyjnej w każdym przypadku dla przedsięwzięć, które ze względu na swoją skalę lub charakter oddziaływania mogą powodować uzasadnione obawy społeczności.

Tereny zamknięte

W świetle obecnie obowiązujących przepisów zasadą jest, że na terenach zamkniętych nie stosuje się przepisów umożliwiających udział społeczeństwa w postępowaniu OOŚ.

W odniesieniu do przedsięwzięć dotyczących linii kolejowych możliwość przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenach zamkniętych została wyłączona jedynie w stosunku do przedsięwzięć, o których informacjom przyznano klauzulę tajności (art. 37 UPoś).

W stosunku do pozostałych terenów stosuje się ogólne przepisy dotyczące udziału społeczeństwa (art. 31-36 UPoś). UWAGA! Mając na uwadze wyjaśnienia i zalecenia zawarte w pkt 15 Wytycznych dla przedsięwzięć planowanych na obszarach zamkniętych należy przedstawić wyniki konsultacji społecznych w analogiczny sposób jak opisano w ppkt 3.

4) Wyniki postępowania transgranicznego, jeżeli było przeprowadzone

Jeżeli postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko zostało przeprowadzone, należy załączyć dokumenty, o których mowa w rozdziale G Wytycznych:

- postanowienie organu prowadzącego postępowanie OOŚ, o którym mowa w pkt 81 Wytycznych,
- uwagi i wnioski złożone przez państwo narażone, o których mowa w pkt 83 Wytycznych (i postanowienie w sprawie ustalenia zakresu raportu dla przedsięwzięć z I grupy albo postanowienie w sprawie obowiązku sporządzenia raportu i jego zakresu dla przedsięwzięć z II grupy, w którym organ odniósł się do ww. uwag i wniosków złożonych przez państwo narażone),
- wyniki konsultacji prowadzonych z państwem narażonym, o których mowa w pkt 82 Wytycznych,

oświadczenia o sposobie przeprowadzenia konsultacji społecznych w toku postępowania OOŚ oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających przeprowadzenia takich konsultacji (np. obwieszczenia, zawiadomienia)

- uwagi i wnioski złożone przez państwo narażone, o których mowa w pkt 84 Wytycznych,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie OOŚ (patrz pkt 83 Wytycznych).

W przypadku, kiedy państwo narażone nie wyraziło chęci uczestniczenia w procedurze oceny transgranicznej – odpowiednie stanowisko tego państwa w tym zakresie.

Załączniki do Wytycznych i ich stosowanie

91. Właściwe instytucje zarządzające programami operacyjnymi powinny uwzględnić w przygotowywanych przez siebie wzorach wniosku o dofinansowanie część dotyczącą kwestii środowiskowych w oparciu o wzory formularzy zawartych w *załączniku Ia* oraz *Ib*, także dla dużych projektów w rozumieniu art. 39 rozporządzenia 1083/2006.

Przedmiotowe załączniki zawierają nieznaczne odstępstwa od wzorów formularza umieszczonych w załączniku XXI rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego⁴⁵ (dalej: rozporządzenie 1828/2006).

Wymienione odstępstwa nie dotyczą zmian merytorycznych w formularzu, lecz kwestii redakcyjnych, bądź wynikających z tłumaczenia (np. *aneks* zamiast *załącznik*, *streszczenie* zamiast *podsumowanie*, *organ* zamiast *instytucja*, *zaświadczenie* zamiast *deklaracja*).

UWAGA! Wnioski o dofinansowanie dla dużych projektów **nie powinny być odrzucane z przyczyn formalnych**, jeżeli zostaną złożone na formularzu zgodnym z załącznikiem Ia i Ib, jak i wówczas, gdy zostaną złożone na formularzu zgodnym z załącznikiem XXI do rozporządzenia 1828/2006.

92. W celu zapewnienia właściwego wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie przez beneficjenta w zakresie wypełniania *załączników (Ia) i (Ib)* należy stosować wskazówki zawarte w Instrukcji będącej *załącznikiem II* do Wytycznych.
93. W zakresie sprawdzenia kompletności dokumentacji środowiskowej Minister Rozwoju Regionalnego opracuje aktualizację niniejszych Wytycznych wprowadzającą *załącznik III* zawierający listę sprawdzającą. Zakładany termin przygotowania *załącznika III* do Wytycznych to 1 lipca 2008 r. Do tego czasu właściwe instytucje odpowiedzialne za weryfikację wniosków o dofinansowanie powinny sprawdzać kompletność dokumentacji środowiskowej w oparciu o niniejsze Wytyczne wykorzystując wewnętrzne procedury danej instytucji.

⁴⁵ Dz. Urz. UE L 6 z 27.12.2006

Załącznik Ia - formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

A.1. W jaki sposób projekt:

- a) przyczynia się do osiągnięcia trwałości środowiska naturalnego (europejska polityka w dziedzinie zmian klimatycznych, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej itd.);
- b) przestrzega zasad dotyczących działań zapobiegawczych oraz gwarantuje, że szkoda środowiskowa powinna być usunięta u źródła;
- c) przestrzega zasady „zanieczyszczający płaci”

POLE TEKSTOWE

A.2. Konsultacje z organami ds. ochrony środowiska

Czy przeprowadzono konsultacje z organami ds. ochrony środowiska, których dany projekt może dotyczyć, z uwagi na ich konkretne obowiązki?

Tak Nie

Jeżeli tak, proszę podać nazwy i adresy oraz wyjaśnić zakres obowiązków organu:

POLE TEKSTOWE

Jeżeli nie, proszę podać powody:

POLE TEKSTOWE

A.3. Ocena wpływu na środowisko naturalne

A.3.1. ZEZWOLENIE NA INWESTYCJĘ⁴⁶

A.3.1.1. Czy wydano już zezwolenie na realizację tego projektu?

Tak Nie

A.3.1.2. Jeżeli tak, proszę podać datę

dd/mm/rrrr

A.3.1.3. Jeżeli nie, proszę podać datę złożenia oficjalnego wniosku o zezwolenie na inwestycję:

dd/mm/rrrr

A.3.1.4. Kiedy spodziewane jest wydanie ostatecznej decyzji?

dd/mm/rrrr

A.3.1.5. Określić właściwe władze, które wydały lub wydadzą zezwolenie na inwestycję:

POLE TEKSTOWE

⁴⁶ „Zezwolenie na inwestycję” oznacza decyzję właściwej (krajowej) władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do realizacji projektu.

A.3.2. STOSOWANIE DYREKTYWY RADY 85/337/EWG W SPRAWIE OCENY WPLYWU NA ŚRODOWISKO NATURALNE⁴⁷

A.3.2.1. Czy projekt jest rodzajem przedsięwzięcia objętym:

- Aneksiem I dyrektywy (proszę przejść do pytania A.3.2.2.)
- Aneksiem II dyrektywy (proszę przejść do pytania A.3.2.3.)
- Żadnym z powyższych aneksów (proszę przejść do pytania A.3.3.)

A.3.2.2. Jeżeli projekt objęty jest aneksem I dyrektywy, proszę załączyć następujące dokumenty:

- a) informacje, o których mowa w art. 9 ust.1 dyrektywy
- b) nietechniczne streszczenie⁴⁸ badania dotyczącego wpływu na środowisko naturalne prowadzonego na potrzeby tego projektu;
- c) informacje na temat konsultacji przeprowadzonych z organami ds. ochrony środowiska, zainteresowanymi stronami i, w stosowanych przypadkach, z państwami członkowskimi.

A.3.2.3. Jeżeli projekt objęty jest aneksem II dyrektywy, czy przeprowadzono ocenę wpływu na środowisko naturalne?

- Tak (w takim przypadku proszę załączyć niezbędne dokumenty wskazane w pkt A.3.2.2)
- Nie (w takim przypadku proszę wyjaśnić powody i podać dane dotyczące progów, kryteria lub określić badania przeprowadzone oddzielnie dla każdego przypadku, które doprowadziły do wniosku, że dany projekt nie ma znaczącego wpływu na środowisko):

POLE TEKSTOWE

A.3.3. STOSOWANIE DYREKTYWY 2001/42/WE W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ŚRODOWISKA⁴⁹

A.3.3.1. Czy projekt wynika z planu lub programu objętego zakresem wymienionej dyrektywy?

- NIE – w takim przypadku proszę podać krótkie wyjaśnienie:

POLE TEKSTOWE

- TAK – w takim przypadku proszę podać, w celu dokonania oceny czy uwzględniono szerszy, potencjalny, skumulowany wpływ projektu, link internetowy do nietechnicznego streszczenia⁵⁰ sprawozdania dotyczącego środowiska sporządzonego na potrzeby planu lub programu lub dostarczyć kopię elektroniczną tego sprawozdania.

POLE TEKSTOWE

⁴⁷ W sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne („dyrektywa w sprawie oceny wpływu na środowisko”) (Dz. U. L 175 z 5.7.1985, str. 40), ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/35/WE (Dz. U. L 156 z 25.6.2003, str. 17).

⁴⁸ Opracowane zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 85/337/EWG ze zmianami.

⁴⁹ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. L 197 z 21.7.2001, str. 30).

⁵⁰ Opracowanego zgodnie z załącznikiem I lit. j) dyrektywy 2001/42/WE.

A.4. Ocena wpływu na obszary Natura 2000

A.4.1. Czy projekt może wywierać istotny negatywny wpływ na obszary objęte lub które mają być objęte siecią NATURA 2000?

Tak, w takim przypadku

(1) Proszę przedstawić streszczenie wniosków wynikających z odpowiednich ocen przeprowadzonych zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG⁵¹

POLE TEKSTOWE

(2) Jeżeli podjęcie środków kompensujących uznano za konieczne zgodnie z art. 6 ust. 4, proszę dostarczyć kopię formularza „Informacja na temat projektów, które mogą wywierać istotny negatywny wpływ na obszary NATURA 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG⁵²”.

Nie, w takim przypadku proszę załączyć wypełnioną przez właściwą instytucję zaświadczenie z załącznika Ib.

A.5. Dodatkowe integracyjne środki w zakresie ochrony środowiska

Czy w projekcie przewidziano, oprócz oceny wpływu na środowisko naturalne, jakiegokolwiek dodatkowe integracyjne środki w zakresie ochrony środowiska (tj. audyt środowiskowy, zarządzanie środowiskiem, specjalny monitoring środowiskowy)?

Tak

Nie

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły:

POLE TEKSTOWE

A.6. Koszt środków podjętych w celu skorygowania negatywnego wpływu na środowisko naturalne

Jeżeli są one zawarte w kosztach całkowitych, proszę oszacować udział kosztów środków podjętych w celu zmniejszenia i/lub skompensowania negatywnego wpływu na środowisko naturalne

%

Proszę podać krótkie wyjaśnienie:

POLE TEKSTOWE

A.7. W przypadku projektów dotyczących gospodarki wodnej, ściekowej i odpadów stałych:

Wyjaśnić, czy projekt jest spójny z sektorowym/zintegrowanym planem lub programem połączonym z wdrożeniem polityki wspólnotowej lub prawodawstwa w tych dziedzinach:

POLE TEKSTOWE

⁵¹ Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7.

⁵² Dokument 99/7 rev.2 przyjęty przez Komitet ds. Siedlisk Naturalnych (w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i ustanowiony na mocy dyrektywy 92/43/EWG) na posiedzeniu w dniu 4.10.1999.

Załącznik Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

Organ odpowiedzialny⁵³ _____
po zbadaniu wniosku dotyczącego projektu _____
który ma być zlokalizowany w _____

oświadcza, że projekt nie wywrze istotnego oddziaływania na obszar *NATURA 2000* z następujących powodów:

POLE TEKSTOWE

W związku z tym uznano, że przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG, nie zostało uznane za niezbędne.

W załączniku znajduje się mapa w skali 1:100 000 (lub w skali najbardziej zbliżonej do wymienionej) ze wskazaniem lokalizacji projektu oraz przedmiotowego obszaru *NATURA 2000*, jeżeli taki istnieje.

Data (dd/mm/rrrr): _____

Podpis: _____

Nazwisko: _____

Stanowisko: _____

Organ: _____

(Organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów *NATURA 2000*)

Pieczęć urzędowa:

⁵³ Właściwy wojewoda lub dyrektor urzędu morskiego w przypadku przedsięwzięć na obszarach morskich

Załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

Oznaczenie poszczególnych punktów załącznika Ia literą „A” zostało przyjęte na potrzeby Wytycznych. Właściwe instytucje zarządzające przyjmą odpowiednią numerację w przygotowywanych wzorach wniosku o dofinansowanie z zastrzeżeniem obowiązku zachowania wymogów określonych w Wytycznych.

W przypadku, gdy na projekt ubiegający się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej składa się więcej niż jedno przedsięwzięcie w rozumieniu UPoś, dla każdego z takich przedsięwzięć należy złożyć oddzielny formularz (Załącznik Ia), przy czym treść pkt A.1., A.6. i A.7. może być identyczna dla wszystkich przedsięwzięć wchodzących w skład projektu.

A.1.

1. W polu tekstowym należy w zwięzły sposób odnieść się do pytań wskazanych w załączniku opisując w jaki sposób realizacja projektu wpisuje się w wspólnotowe i krajowe polityki dotyczące ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju⁵⁴.

A.2.

2. Należy zaznaczyć właściwy kwadrat i wskazać w zwięzły sposób właściwe organy i ich udział w postępowaniu OOS (przy wydawaniu decyzji, uzgodnienia, opinii etc.).

A.3.

A.3.1. Zezwolenie na inwestycję

3. Przez „zezwolenie na inwestycję” („development consent”) należy rozumieć zbiór niezbędnych decyzji koniecznych do uzyskania w procesie inwestycyjnym, którego ostatnim etapem jest pozwolenie na budowę. Patrz: wyjaśnienia w pkt 10 Wytycznych.

A.3.1.1.

Kwadrat pierwszy (Tak)

Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć, gdy beneficjent posiada ostateczne pozwolenie na budowę. W takim wypadku, należy wypełnić pole tekstowe w pkt **A.3.1.2.**

Kwadrat drugi (Nie)

Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć, gdy beneficjent nie uzyskał jeszcze pozwolenia na budowę. W takim wypadku należy wypełnić pole tekstowe w pkt **A.3.1.3** i **A.3.1.4.**

A.3.1.5.

4. Należy wpisać odpowiednie dane o organie właściwym do wydania pozwolenia na budowę.

⁵⁴ Patrz np. dokumenty: wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:07:32002D1600:PL:PDF>), Odnowiona Strategia UE dotycząca Trwałego Rozwoju (http://ec.europa.eu/sustainable/docs/renewed_eu_sds_pl.pdf), Zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej do roku 2010 i w przyszłości (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0216:FIN:PL:PDF>)

A.3.2.

A.3.2.1.

5. UWAGA! To pytanie dotyczy kategorii przedsięwzięć zawartych w aneksach do **dyrektywy OOS**, a nie kategorii przedsięwzięć zawartych w § 2 i § 3 rozporządzenia OOS. W przypadku niektórych przedsięwzięć polskie przepisy są bardziej rygorystyczne i kwalifikują przedsięwzięcia do „wyższej” grupy – w takiej sytuacji należy dokładnie zweryfikować, w którym aneksie dyrektywy OOS zostało umieszczone dane przedsięwzięcie.

A.3.2.2.

6. W przypadku, gdy przedsięwzięcie objęte jest aneksem I dyrektywy OOS należy załączyć następujące dokumenty:

a) decyzje administracyjne ⁵⁵:

- pozwolenie na budowę, jeżeli zostało wydane,
- decyzję lokalizacyjną (wziszt, decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady, decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej, decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi publicznej, decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej), jeżeli została wydana,
- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,

b) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie OOS,

c) właściwe dokumenty wskazane w pkt 90 Wytycznych dotyczące:

- wyników konsultacji z właściwymi organami administracji publicznej,
- przebiegu i wyników konsultacji społecznych
- przebiegu i wyników postępowania transgranicznego, jeżeli było przeprowadzone.

A.3.2.3.

Kwadrat pierwszy (Tak)

7. Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć w sytuacjach, gdy dla przedsięwzięcia z II grupy wydano postanowienie o obowiązku sporządzenia raportu OOS, co oznacza, że o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przesądziło indywidualne badanie konkretnego przedsięwzięcia. W takim przypadku należy przedstawić dokumenty, o których mowa w pkt 6 Instrukcji.

Kwadrat drugi (Nie)

8. Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć w sytuacjach, gdy dla przedsięwzięcia z II grupy wydano postanowienie o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS (raport OOS nie był sporządzany). W myśl dyrektywy OOS oznacza to, że nie przeprowadzono oceny oddziaływania na środowisko (patrz: pkt 37 Wytycznych), stąd niezwykle istotne jest uzasadnienie postanowienia właściwego organu o odstąpieniu od konieczności sporządzenia raportu OOS, które kończy procedurę screeningu (patrz także: pkt 17, 28 i 35 Wytycznych).

9. W przypadku opisanym w pkt 8 Instrukcji w celu udokumentowania prawidłowo przeprowadzonego screeningu należy:

- a) dołączyć postanowienie organu prowadzącego postępowanie OOS o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS oraz wcześniejsze postanowienia organu ochrony środowiska i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego zawierające opinie co do konieczności sporządzenia raportu OOS – patrz pkt 49 ppkt 3 i pkt 90 ppkt 2 lit. b Wytycznych.

⁵⁵ Z zastrzeżeniem, o którym mowa w pkt 23 Wytycznych

- b) w polu tekstowym umieszczonym w formularzu wniosku pod kwadratem „Nie” opisać procedurę związaną z kwalifikowaniem projektu do sporządzenia raportu OOŚ, a więc wskazać, że:
- organ prowadzący postępowanie zasięgnął opinii odpowiednich organów opiniujących,
 - organy te wyraziły swoje stanowisko w postanowieniach (wskazać jakie stanowisko zajęły organy i kiedy wydały swoje postanowienia),
 - organ prowadzący postępowanie postanowił o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ dokonując analizy w oparciu o wszystkie kryteria zawarte w § 4 i § 5 rozporządzenia OOŚ. Dodatkowo w polu tekstowym należy przedstawić wymienione wyżej argumenty, które powinny znaleźć się w uzasadnieniu postanowienia o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ. Należy je przytoczyć zarówno wtedy, gdy organ - zgodnie z podanymi wyżej zaleceniami umieścił je w uzasadnieniu swego postanowienia, jak również wtedy (czy zwłaszcza wtedy), gdy tego zaniedbał.

10. Zaleca się wskazać w polu tekstowym, że projekt ze względu na swoje cechy takie jak:

- rodzaj i charakterystyka,
- usytuowanie,
- rodzaj i skala możliwego oddziaływania na środowisko,

przy uwzględnieniu kryteriów określonych w aneksie III do dyrektywy OOŚ, nie wymaga przeprowadzenia OOŚ.

A.3.3.

11. W pkt A.3.3. należy wymienić te plany i programy (opracowane na szczeblu centralnym, albo regionalnym/lokalnym), które ustanawiają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć wchodzących w skład projektów ubiegających się o dofinansowanie, i które jednocześnie leżały u podstaw tworzenia właściwych programów operacyjnych.

UWAGA! Dla każdego z programów operacyjnych przeprowadzano strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko⁵⁶ (w tym - sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 41 UPoś).

Kwadrat pierwszy (Nie)

Należy wyjaśnić, że projekt nie wynikał z programu/planu podlegającego procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko albo program/plan został przyjęty przez właściwy organ krajowy przed wejściem w życie dyrektywy SOOŚ⁵⁷. W takim przypadku należy podać jedynie link internetowy do streszczenia w języku niespecjalistycznym prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla właściwego programu operacyjnego, z którego środków projekt ubiega się o dofinansowanie.

Kwadrat drugi (Tak)

Należy podać link internetowy do streszczenia prognozy oddziaływania na środowisko w języku niespecjalistycznym, sporządzonej dla:

- a) właściwego programu operacyjnego, z którego środków projekt ubiega się o dofinansowanie, oraz
- b) programu/planu dotyczącego określonego sektora działalności, w realizację którego wpisuje się przedsięwzięcie wchodzące w skład projektu. Jeżeli dla określonej sfery

⁵⁶ Kwestie tzw. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko regulują przepisy 40-45 UPoś

⁵⁷ Dla takich programów/planów nie ma obowiązku przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, chyba że po dacie wejścia w życie dyrektywy SOOŚ (tj. po 21 lipca 2004 r.) opracowywany jest projekt zmiany przedmiotowego programu/planu.

działalności nie istnieje centralny program/plan, lecz jest ona unormowana odpowiednimi programami/planami regionalnymi bądź lokalnymi, należy wskazać link internetowy do streszczeń w języku niespecjalistycznym prognoz takich programów/planów.

A.4

A.4.1.

12. Pytanie zawarte w pkt A.4.1. dotyczy wszystkich rodzajów przedsięwzięć, także tych, których nie uwzględniono w rozporządzeniu OOS, ani w załącznikach do dyrektywy OOS. Należy podkreślić, że oddziaływanie na obszar Natura 2000 może mieć nie tylko przedsięwzięcie realizowane na terenie takiego obszaru, ale i poza nim (patrz pkt 68 Wytycznych).

Kwadrat pierwszy (Tak)

13. Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć, gdy istniało prawdopodobieństwo, że przedsięwzięcie (z I, II lub III grupy) może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i przeprowadzono ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 (odpowiadająca ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej, patrz rozdział F Wytycznych):

- 1) ocena wykazała brak znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia (w tym po zastosowaniu środków minimalizujących) – należy zaznaczyć opcję 1) i wypełnić pole tekstowe;
- 2) ocena wykazała znaczące oddziaływanie, ale spełnione zostały warunki, o których mowa w pkt 70 lub 71 Wytycznych – należy zaznaczyć opcję 1) i 2) oraz wypełnić pole tekstowe i dołączyć kopię formularza, o którym mowa w ppkt 2 pkt A.4.1. załącznika Ia.

14. W przypadku, o którym mowa w:

1) pkt 13 ppkt 1 Instrukcji, o stwierdzeniu braku znaczącego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na te obszary (na podstawie przeprowadzonej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 odpowiadającej ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej), świadczą następujące dokumenty:

- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał, stwierdził brak znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (w tym także po zastosowaniu środków minimalizujących, które ewentualnie uznał za stosowne nałożyć w decyzji),
- poprzedzające tą decyzję uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego, a w przypadku dróg i linii kolejowych z I grupy – Ministra Środowiska), z którego treści i uzasadnienia wynika, że organ ten stwierdził brak znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (w tym także po zastosowaniu środków minimalizujących, które ewentualnie uznał za niezbędne do nałożenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

2) pkt 13 ppkt 2 Instrukcji, o stwierdzeniu znaczącego negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na te obszary oraz o spełnieniu warunków, o których mowa w pkt 70 lub 71 Wytycznych, umożliwiających jednak realizację tego przedsięwzięcia (na podstawie przeprowadzonej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 odpowiadającej ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej), świadczą następujące dokumenty:

- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał, stwierdził istnienie znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, ale jednocześnie wskazał w niej na występowanie przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej (i art. 34 UoP), pozwalających na wydanie zgody na realizację tego przedsięwzięcia,
- poprzedzające tą decyzję uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego, a w przypadku dróg i linii kolejowych z I grupy – Ministra Środowiska), z którego treści i uzasadnienia wynika, że organ ten stwierdził istnienie znaczącego negatywnego

oddziaływania na obszary Natura 2000, ale jednocześnie wskazał na występowanie przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej (i art. 34 UoP), pozwalających na wydanie zgody na realizację tego przedsięwzięcia.

15. W przypadku zaznaczenia kwadratu „**Tak**” należy dołączyć:

- a) wyniki (streszczenie lub fragment) raportu OOS dla danego przedsięwzięcia, w którym opisano jego oddziaływanie na obszar Natura 2000 (w tym m.in. stwierdzono brak lub istnienie znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, zaproponowano działania i środki minimalizujące i jeżeli było to konieczne - środki kompensujące ten negatywny wpływ),
- b) w przypadku planowanych przedsięwzięć z I lub II grupy – odpowiednio dokumenty, o których mowa w pkt 6 i 7 oraz 9 Instrukcji. W przypadku przedsięwzięć z III grupy – zaleca się dołączanie dokumentów, o których mowa w pkt 14 Instrukcji,
- c) w przypadku stwierdzenia w trakcie postępowania OOS znacząco negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 (patrz: pkt 13 ppkt 2 Instrukcji) kopię wypełnionego formularza „Informacja na temat projektów, które mogą wywierać istotny negatywny wpływ na obszary NATURA 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG”.

UWAGA: Formularz „Informacja na temat projektów, które mogą wywierać istotny negatywny wpływ na obszary NATURA 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG”, jest wypełniany przez właściwego wojewodę albo dyrektora urzędu morskiego i przekazywany za pośrednictwem ministra właściwego do spraw środowiska do KE. Kopię wypełnionego formularza w wersji przekazanej do KE można otrzymać jedynie od ministra właściwego do spraw środowiska!

Kwadrat drugi (Nie)

16. Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć jedynie w przypadku, kiedy nie istniało prawdopodobieństwo, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie uznano w związku z tym za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 (odpowiadającej ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej, patrz rozdział F Wytucznych).

17. Podstawowym dokumentem potwierdzającym brak możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia (należącego do przedsięwzięć z I lub II grupy) na obszar Natura 2000, jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, a w szczególności jej uzasadnienie, które powinno wskazywać, że dane przedsięwzięcie nie będzie miało takiego oddziaływania ze względu na:

- jego rodzaj i charakterystykę,
- usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000, na które planowane przedsięwzięcie mogłoby mieć potencjalne oddziaływanie - zarówno już wyznaczonych czy przekazanych do KE przez Polskę, jak i tych z *shadow list*),
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania na środowisko w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000, na które planowane przedsięwzięcie mogłoby mieć potencjalny wpływ.

18. Należy podkreślić, że o prawidłowości odstąpienia od przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 w toku procedury OOS dotyczącej przedsięwzięć z I lub II grupy – świadczy brak udziału w toku tej procedury wojewody (lub dyrektora urzędu morskiego), czyli organu właściwego w tym zakresie.

Może to wynikać z dwóch zasadniczych przyczyn:

- wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) nie został włączony do postępowania (na etapie screeningu czy na etapie uzgodnień) wobec w braku przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000,

- na którymś z etapów postępowania OOS zwrócono się do wojewody (dyrektora urzędu morskiego), a ten stwierdził brak przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000.

19. W przypadku planowanego przedsięwzięcia będącego potencjalnie przedsięwzięciem z III grupy, jeśli wojewoda stwierdzi (na etapie screeningu), że nie jest prawdopodobne, aby jego realizacja mogła w sposób znaczący oddziaływać na obszar Natura 2000, postępowanie OOS powinno zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w którym zostanie stwierdzone, że znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 nie występuje.

20. W przypadku, gdy przedsięwzięcie nie jest wymienione w rozporządzeniu OOS (nie należy do przedsięwzięć z I lub z II grupy) i beneficjent nie wystąpił w związku z tym z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, potwierdzeniem braku możliwości wystąpienia negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 jest decyzja zezwalająca na realizację przedsięwzięcia (w praktyce najczęściej pozwolenie na budowę). Organ wydający pozwolenie na budowę, w przypadku stwierdzenia, że przedsięwzięcie to mogłoby negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, ma bowiem obowiązek zawiesić postępowanie w drodze postanowienia (po zasięgnięciu opinii wojewody, a na obszarach morskich dyrektora urzędu morskiego, patrz: pkt 66 ppkt 2 Wytycznych) do czasu uzyskania przez inwestora decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 46b ust. 1 UPoś). W takim przypadku należy postępować zgodnie z zaleceniem opisanym w pkt 21 Instrukcji.

21. W przypadku zaznaczenia kwadratu „**Nie**” należy dołączyć wypełnione przez właściwy organ (województwo albo dyrektor urzędu morskiego) „*Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000*” stanowiące **załącznik Ib** (patrz: pkt 27 Instrukcji).

A.5.

22. W warunkach polskich przepisów środkiem, o którym mowa w tym punkcie może być analiza porealizacyjna, o której mowa w art. 56 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 UPoś.

W przypadku nałożenia obowiązku sporządzenia analizy porealizacyjnej, w polu tekstowym umieszczonym w formularzu należy opisać dotyczące jej szczegóły (zakres i termin jej przedstawienia) oraz wskazać, że obowiązek przeprowadzenia analizy nałożono w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja ta powinna bowiem zawierać w takim wypadku stosowne rozstrzygnięcia, a więc właśnie zakres i termin przedstawienia analizy oraz podane w uzasadnieniu informacje dotyczące potrzeby wykonania takiej analizy.

Jeżeli zastosowano inne środki w zakresie ochrony środowiska niż analiza porealizacyjna należy je w sposób zwięzły opisać.

A.6.

23. Należy wskazać procentowy udział środków przeznaczonych na zmniejszenie lub skompensowanie strat dla środowiska naturalnego oraz zwięzłe opisać jakie środki zaplanowano w ramach projektu z oszacowaniem ich kosztów.

A.7.

24. Należy zwięzłe opisać jak projekt ubiegający się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej będzie wpisywać się we wspólnotową politykę dotyczącą gospodarki wodnej, ściekowej lub odpadów stałych⁵⁸ oraz w jakim zakresie będzie wpisywał się w realizację odpowiedniego planu bądź programu z danego sektora.

⁵⁸ Pole tekstowe w pkt A.7. należy wypełnić tylko, gdy projekt dotyczy wymienionych sektorów.

Dodatkowe uwagi

25. W przypadku, o którym mowa w pkt 88 Wytycznych, w załączniku Ia należy wypełnić jedynie:

- a) pkt A.3.1.1. – zaznaczyć kwadrat „Tak” bądź „Nie” w zależności czy uzyskano już pozwolenie na budowę;
- b) pkt A.3.1.2-A.3.1.4 – uzupełnić pola tekstowe w zależności od odpowiedzi udzielonej w lit. a;
- c) pkt A.3.1.5. – określić organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę;
- d) pkt A.3.2.1. – zaznaczyć kwadrat trzeciej „Żadnym z powyższych załączników” (łącznie z odpowiedzią na pytanie A.3.3.);
- e) pkt A.4.1. – zaznaczyć kwadrat „Nie”;
- f) pkt A.7. – uzupełnić pole tekstowe, o ile projekt dotyczy jednego z sektorów.

26. W przypadku, o którym mowa w pkt 89 Wytycznych, w załączniku Ia należy wypełnić jedynie:

- a) pkt A.3.1.1. – zaznaczyć kwadrat „Nie”;
- b) pkt A.3.2.1. – zaznaczyć kwadrat trzeciej „Żadnym z powyższych załączników” (bez udzielania odpowiedzi na pytanie A.3.3.).

Załącznik Ib - zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

27. Zgodnie z art. 32 ust. 3 UoP organem właściwym do wypełnienia Zaświadczenia jest wojewoda, wykonujący w tym wypadku swoje zadania przy pomocy wojewódzkiego konserwatora przyrody. W przypadku przedsięwzięć na obszarach morskich w związku z kompetencjami dyrektora urzędu morskiego, wynikającymi z UPoś, będzie on właściwy do wydania Zaświadczenia w takich sytuacjach.

Wypełniając pole tekstowe umieszczone w Zaświadczeniu organ powinien wskazać, że dane przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 ze względu na:

- a) jego rodzaj i charakterystykę,
- b) usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000 - zarówno już wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez stronę polską, jak i potencjalnych, znajdujących się na tzw. *shadow list*,
- c) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000 (należy pamiętać, że oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych, jakim ma służyć ten obszar).